TÖB-DER

CUMHURBAŞKANININ ÇAĞRISINA CEVAP VEREN

GENEL BAŞKANIMIZ HAKKINDA SORUŞTURMA

Sayın Cumhurbaşkanı, 4.12.973 günü Radyo ve Televizyonda yaptıkları konuşmada hükümet kuruluşu ile ilgili olarak çeşitli kuruluşlar ile uyanık vatandaşları görüş bildirmeğe çağırmışlardır.

Bu çağrıya önem veren, Hükûmet bunalımını partilerüstü bir yurt sorunu olarak gören Genel Başkanımız Ali Bozkurt, Sayın Cumhurbaşkanının çağırısına uyarak görüşlerini bir mektupla sayın Cumhurbaşkanına bildirmişti.

9 Aralık 1973 günü yayınlanan bir çok yayın organı ve TRT bu mektuptan bölümler vermiş, Yeni Halkçı Gazetesi de mektubu tam metin olarak yayımlamıştı.

Bunun üzerine Ankara Cumhuriyet Savcılığı Genel Başkanımız Bozkurt'la Yeni Halkçı Gazetesi Yazı İşleri Müdürü Işık Yurtçu'yu ifadelerini almak üzere davet etmiştir.

17 Aralık 1973 Pazartesi günü ifadeye giden Genel Başkanımızla Işık Yurtçu'nun, Ankara Cumhuriyet Savcı Yardımcılarından Abbas Kaptan Okan tarafından sorguları yapılmıştır. **(Devamı Sayfa 24'de)**

başyazı

YENİ YILA GİRERKEN KENDİ KENDİMİZE

1971 Mart'ından beri sakin, soğukkanlı bir havaya giremedik. Ulusça tedirginliğimizin ortadan kalkabileceğini de uzun bir süre daha aklımıza getiremiyoruz.

Bazı gerçekler vardır. Tarihin her döneminde geçerlidir bunlar. Yeni Yıl'a girerken üzerinde durmakta fayda görüyoruz. Ama, denebilir ki; «bizim yaşantımızı tarihî gerçekler değil, içinde yaşadığımız gerçekler belirler.» Biz de durumu, her iki açıdan doğru bulduğumuz için böyle alıyoruz.

Belli tarih dönemlerinde, özellikle siyasal rejimlerin değişme aşamalarında, işgücünün angarya üretime yatırılmasının rolü büyük olmuştur. Angarya üretim, yaratıcı işgücünün, daha çok kullanılan deyimiyle, emeğin teşvik edici unsurlardan yoksun bırakılması ve bunun sonucu olarak da kendi kendine yabancılaşması demektir. Emek teşvik edici unsurlardan yoksun kalınca, yapılan iş angaryaya dönüşür. Yapanı ilgilendirmez olur. İnsanların yaptıkları işle ilgileri kalmamıştır. Emek, kendi yarattığı ürüne yabancılaşmıştır. Oysa, meydana getirilen ürün emekten bir parçadır.

Tehlike işaretidir bu yabancılaşma. Yarattığı bunalımlar, bunalımların en kötüsüdür. Ama, he-

(Devamı Sayfa 23'de)

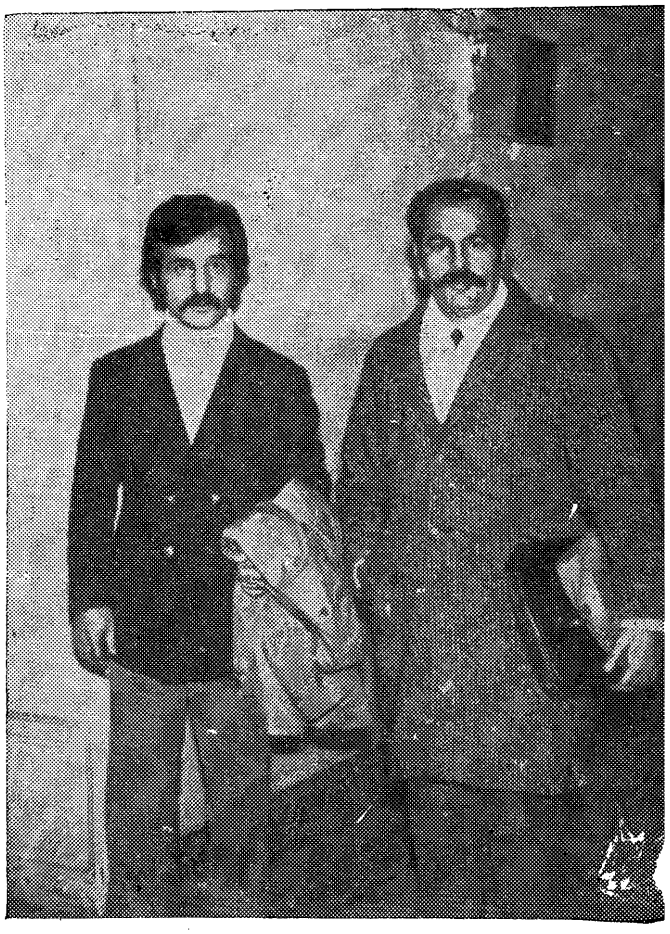

BOZKURT İLE YURTÇU SAVCILIKTA

genel merkezden şubelere

ŞUBE BAŞKANLARIMIZ ŞUBATTA TOPLANACAK

Yönetim Kurulumuz, 26.12.1973 tarih ve 51/16 sayılı kararıyla 6-7 Şubat 1973 günleri Ankara'da tüm TÖB - DER Şube Başkanlarının katılacağı bir toplantı yapılmasına karar vermiştir. İki gün sürecek bu toplantıda, çeşitli örgütsel sorunlarımız ele alınacaktır. Bültenimizin 15 Ocak 1974 tarihinde çıkacak 65. sayısında, bu toplantı konusunda daha ayrıntılı bilgi verilecektir.

YÖNETİM KURULUNDA YENİ GÖREV BÖLÜMÜ

Genel Sekreterimiz Hamdi Konur'un bu görevden istifası üzerine Yönetim Kurulumuz, 19.12.1973 günü yaptığı toplantıda yeni görev bölümü yapmıştır. Buna göre, Genel Sekreterliğe Şaban Sezen, Genel Sekreter Yardımcılığına Burhan Biber, Genel Sayman Yardımcılığına Ömer Aydın getirilmiştir.

GENEL SEKRETER YARDIMCIMIZ ÖMER AYDİN BURSA'DA

Ömer Aydın 15 ve 16 Aralık'ta Bursa'ya giderek merkez şubemiz ve ilçe şubelerimizden de İnegöl, M. Kemalpaşa, Yenişehir şubelerimizi gezmiştir. Yönetici ve üyelerimizle görüşen Aydın, şubelerimizin istek ve önerilerini saptamış, genel merkezin çalışmaları hakkında bilgi vermiştir.

★

ALİ KURNAZ ÇAY'DA

Çay şubemizin 1. Olağan genel kurul toplantısını izlemek üzere görevlendirilen, Ankara şugemiz üyesi Ali Kurnaz, çoğunluğun sağlanamaması üzerine toplantıda hazır bulunan üyelerle bir söyleşi toplantısı yaparak, genel merkez çalışmaları hakkında bilgi vermiş, üyelerimizin istek ve önerilerini saptamıştır.

★

MERSİN'DE BÖLGE TOPLANTISI YAPILDI

Mersin TÖB - DER şubesinin ve danışma kurulu üyesi Mehmet Alıç'ın ön çalışmalarını yaptığı Mersin bölge toplantısı 16.12.1973 Pazar günü yapıldı. Genel Sekreter Yardımcısı Şaban Sezen ve genel sayman yardımcısı Burhan Biber'in de hazır bulunduğu toplantıya; Tarsus, Silifke, Kozan, Gülnar, Adana, Mut TÖB - DER şube başkanları, üyeleri ve ayrıca Hatay Bölge temsilcimiz Hurşit Aydın katıldı.

Açış konuşmasını yapan Mersin Şube Başkanı Gündüz Murgul, öğretmenin toplum içindeki yerini belirliyen konuşmasında; öğretmenin her yönden güçsüz bırakılarak, bazı çevrelere ekonomik yönden bağımlı kalmasına yolaçtığını, bunun öğretmenin toplum içindeki yerini etkiliyen önemli nedenlerden biri olduğunu söylemiştir.

Danışma Kurulu üyemiz Mehmet Alıç, bölgesine giren şubelerde yaptığı çalışmaları aktarmış, TÖB - DER'in tüm gücünü üyelerinden aldığını belirterek «Sorunlarımız toplum sorunları ile birlikte düşünülmeli ve değerlendirilmelidir. Örgüt, uğraşısını bu açıdan vermelidir. Bunun tersi, yani sorunlarımızı toplumdan soyutlamamız ve salt öğretmenler sorununa indirgememiz gerçeğe ters düşer» demiştir.

Son yıllarda devrimci öğretmenlere yapılan baskıları konuşmasında dile getiren Silifke şubemizden Mustafa arkadaşımız, özellikle 12 Marttan sonra baskı ve kıyımın arttığını belirterek «Son yılların baskısı nedeni ile, Silifkede 3 öğretmen bir araya gelip konuşamaz durumuna geldi.» demiş, bu baskı ve kıyımdan kurtulmanın tek yolunun örgütlenmek ve haksız kıyımlara karşı örgütlü mücadele etmek olduğu görüşünü savunmuştur.

Daha sonra söz alan arkadaşlardan Kozan Şubesi Başkanı İsmail Hakkı «Bazı arkadaşlar, örgüte girdiklerinde topun ağzında olacaklarını düşünerek, girmemeyi, memnun görünmeyi isterler. Böylece de yasal haklarını kullanmamış olurlar.» Adana Şubesi Başkanı Haşmet Kesimci'de 12 Marttan bu yana yoğun bir baskı altında tutulan Adana öğretmenlerinin, bugün tekrar TÖB - DER çatısı altında toplanma hazırlığında olduğunu ve bunu kesinlikle gerçekleştireceklerini söylemiştir.

Örgütlenme zorunluluğu, örgütlenme biçimi ve TÖB - DER'in örgüt politikası hakkında konuşan Burhan Biber «TÖB - DER'in örgüt politikası, grev ve toplu sözleşme hakları ile donatılmış sendikalaşma hakkına, yasal sınırlar içinde, demokratik yoldan uğraşı vererek ulaşmaktır.» demiştir.

Son olarak söz alan genel sekreter yardımcısı Şaban Sezen, çeşitli soruları ve genel merkeze yöneltilen eleştirileri yanıtlamış, özellikle TÖB - DER'li öğretmen tipi üzerinde durarak «Halkın içinden gelen ve halkın öğretmeni olan TÖB - DER'li öğretmenin, öğrencilerine ve toplumuna, her yönüyle ileriye yönelik örnek özellikleri taşıması gerekir. TÖB - DER'li öğretmen yasaları iyi bilmeli, görevini tam yapmalı, öğrencilerini kupkuru değil, yaşama yönelik bilgilerle donatmalıdır. Anne - babaların, her türlü özlemlerini biriktirip kendisine emanet ettiği öğrencilere yararlı olmak için çırpınmalı. Halkın inançlarına, geleneklerine saygı göstermeli, fakat onun ileriye gitmesini engelliyen gerilikleri eğitici yoldan yok etmeye çalışmalıdır.» demiştir. TÖB - DER'in klasik anlamdaki politika ile bir ilgisi olmadığını da açıklayan Şaban Sezen, bir soru üzerine öğretmen kitlesi içinde yayılma eğilimi gösteren yapı ve tüketim kooperatiflerinin öğretmenin sorunlarının çözümünde çıkar yol olmadığını belirterek konuşmasını şöyle bitirmiştir. «Belki bir kaç arkadaşımız, ekonomik bunalımdan biraz kurtulacaktır. Sonuçta yoksul halkımızın mutlu öğretmeni olacaktır. Bu da bizlerin örgüt anlayışına ters düşer.»

TORBALI ŞUBEMİZ KONGRESİNİ YAPTI

Geçtiğimiz Ağustos ayı içinde kurulan Torbalı Şubemiz I. Olağan Genel Kurul toplantısını 23. Aralık.1973 Pazar günü yaptı.

Kongrede Genel Sekreter Şaban Sezen, Bölge Temsilcisi ve Danışma kurulu üyemzi Saadtetin Öztürk, İzmir Şubemiz Başkanı Ahmet Özkaya, Saruhanlı şubemiz Başkanı Abdülgani Duygulu ve Ödemiş Şubemiz Başkanı da hazır bulunmuşlardır. Üyelerin tümünün katıldığı kongre, olumlu, bir hava içinde geçmiş, üyeler öneri ve eleştirilerini içtenlikle dile getirmişlerdir.

Kongrede söz alan Saadettin Öztürk; örgütlenme biçimi ve örgütlenme zorunluluğunu açıklamış, örgütlenmenin yurt ve meslek sorunlarının çözümünde en etkin güç olduğunu belirtmiştir.

Son olarak konuşan Genel Sekreterimiz Şaban Sezen, örgüt çalışmaları hakkında bilgi vermiş, ulusal sorunlarımızın çözümü doğrultusunda uğraşı veren ilerici öğretmenlere ve örgütümüze karşı girişilen baskı ve kıyımları dile getirerek konuşmasını şöyle bitirmiştir : «TÖB - DER'in klasik anlamda siyasetle hiçbir ilişkisi yoktur. Üyelerinin meslek ve özlük sorunlarının öğretmene en yararlı biçimde çözümüne çalışmaktadır. Fakat, yurt sorunlarının çözümü gerçekleşmedikçe hiçbir sorunun çözümlenemiyeceği gerçeğini bildiğinden, sorunlarımızı yurt sorunları bütünü içinde ele almaktadır. Tüzüğümüz de yurt sorunları ile öğretmen sorunlarını birbirinden ayırmamıştır. Bu nedenle, çalışmalarımız, demokratik haklarla donatılmış, gerçek sendikal haklarımıza kavuşmak doğrultusunda sürecektir.»

★

Kurtuluş Günü Nedeniyle

MUSA UYSAL GAZİANTEP'DE

Gaziantep'in düşman işgalinden kurtuluşunun 53. yılı nedeni ile 25 Aralık 1973 günü TÖB - DER Gaziantep Şubemiz, seri konferanslar düzenlemiştir. Genel Başkan Yardımcımız Musa Uysal; Özgürlük ve Toplum, Şube Başkanımız Ali Çevik; Türkiye'nin Kültür ve Eğitiminde Emperyalist Etkiler, Gaziantep Şubemiz üyelerinden Gülten Güneç; Ülkemizin İhtiyacı Olan Yeni Eğitim Kurumlar konularında birer konferans vermişlerdir. Kalabalık bir öğretmen ve halk topluluğunun ilgi ile izlediği toplantıya Oğuzeli, Gölbaşa, Besni ve Urfa Şubelerimizin temsilcileri de katılmıştır.

ÜÇ YENİ BÖLGE TEMSİLCİMİZ

Yönetim Kurulumuz, şubelerle genel merkez arasındaki ilişkilerin daha iyi yürütülebilmesi ve yeni şubelerimizin kurulmasının sağlanması için tüzüğümüzün 38. maddesine göre ve şubelerimizin de önerileriyle üç üyemizi bölge temsilcisi olarak görevlendirmiştir. Bu arkadaşlarımızın adları, şubeleri ve çalışma bölgeleri şöyledir :

1. **Hasan Bütüner** : TÖB - DER Amasya Şubesi üyesi, Amasya - Tokat.
2. **İlbeyi Yılmaz** : TÖB - DER Erzincan Şubesi üyesi, Erzincan, Gümüşhane, Tunceli.
3. **Bedirhan Özdemir** : TÖB - DER Tatvan Şubesi üyesi, Muş, Bitlis, Van, Siirt, Hakkari.

YENİ KURULAN ŞUBELERİMİZ

ULUS : **Hasan Kaya, Yaşar Çağlayan, Erkin Ceyhan, Sevgi Öztay, İbrahim Yağcı.**

YUNAK : **Hayri Özdoğan, Yücel Temiz, Bahattin Yılman, Musa Taşkınlı, Ali Akgündüz.**

ÇERMİK : **Bekir Özcan, Sabahattin Günay, Ömer Karabacak, Zülküf Pamukçu, Sabri Aslan.**

BİTLİS : **Kenan Coşar, Mesut Bayram, Bekir Pehlivan, Mehmet Ali Başaran, Ahmet İlyas.**

KARŞIYAKA : **Osman Aközel, Ali Yıldız, Sabri Kurtarır, Gürfer Özkan, Hulûsi Kaplan.**

SARAYKÖY : **Gazi Körez, Veli Özbay, İbrahim Kızılkan, Osman Erez, Kudret Beşer.**

SİİRT : **Osman Öztürk, M. Mercan Palabıyık, İbrahim Akpınar, Mehmet Sivrikaya, Bektaş Petek.**

GEMLİK : **Dursun Ergülen, Cengiz Bayar, Sami Aslım, Mustafa Özeri, Kadri Güler.**

YIĞILCA : **Hayati Çetin, Uğur Aydın, Dursun Ertürk, Saadetin Ünlü, Oğuz Dinçer.**

DADAY : **Hüseyin Ağdemir, Kadir Demir, İlhan Demir, Ahmet Kebapçı, Yaşar Ateşalır.**

DİYADİN : **Yusuf Bayhan, Süleyman Kazakh, Hüseyin Evinç, Hüsrev Güzel, İsmail Bakır.**

ISLAHİYE : **İbrahim Ekiz, Durmuş Kebapçı, Vahap Alagöz, Cabbar Baturur, Hayrettin Coşar.**

BAYINDIR : **Münir Ertan, Aydemir Kumru, Rahmi Çiftçi, Şükrü Gençer, Ahmet Toptaş.**

CEYHAN : **Mehmet Yavuz, Ramazan Düzgün, Adem Koşumcu, İsmail Atabey, Ahmet Atabey.**

ÇERKEZKÖY : **Yılmaz Keskinel, Lütfü Biçer, Engin Soydan, Hüseyin Meriç, Bekir Yapakçı.**

İSTANBUL ŞUBEMİZİN ÜYELERİNE DUYURU

TÖB - DER İstanbul Şubemiz, geçen yıl olduğu gibi, bu yıl da üyelerine ve ailelerine bazı tiyatrolardan indirim sağlamıştır. TÖB - DER Şubemiz üye ve ailelerine indirim yapan tiyatroların ad, oyun ve adresleri şöyledir ;

DOSTLAR TİYATROSU :
AZİZNAME, Ümit Tiyatrosu **ŞİŞLİ**

ALİ POYRAZOĞLU TİYATROSU :
İPTEKİ CANAVAR CAFER, Küçük Sahne **BEYOĞLU**

TÜRK YAZARLARI TİYATROSU :
ANAYASA, **KOCAMUSTAFAPAŞA**

ULVİ URAZ TİYATROSU :
EVLATÇIKLAR, Bulvar Tiyatrosu **FINDIKZADE**

Bu olanaktan yararlanabilmek koşulları şöyledir :

1. İndirim % 50 olup, bundan yalnız TÖB - DER üye ve aileleri yararlanabilir.
2. Tiyatrolara girişte TÖB - DER üye kartı göstermek gereklidir.

HUKUK YARDIMLARIMIZ

Son bir ay içinde Yönetim Kurulumuz çeşitli şubelerimizin üyelerine görülmekte olan davaları için hukuk yardımı yapılmasına karar vermiştir.

Bu üyelerimizin şubeleri ve adları şöyledir :

1. TÖB—DER Diyarbakır Şubemiz üyesi Mehmet Çetin.
2. TÖB—DER Ankara Şubemiz üyesi Yücel Özel.
3. TÖB—DER Ankara Şubemiz üyesi Fikret Babuş.
4. TÖB—DER Taşköprü Şubemiz üyesi Kenan Kasar.
5. TÖB—DER Erzincan Şubemiz üyesi Duran Gülaçtı.
6. TÖB—DER Besni Şubemiz üyesi Mustafa Görüş.
7. TÖB—DER Besni Şubemiz üyesi İmam Deniz.
8. TÖB—DER Bandırma Şubemiz üyesi Mehmet Türkkan.
9. TÖB—DER Ankara Şubemiz üyesi Binali Sefeoğlu.
10. TÖB—DER Malatya Şubemiz üyesi İbrahim Akkoç.
11. TÖB—DER Ankara Şubemiz üyesi Mehmet Kopan.
12. TÖB—DER Ankara Şubemiz üyesi Mücevher Bozkurt.
13. TÖB—DER Dursunbey Şubemiz üyesi Ahmet Özaydınlı.
14. TÖB—DER Çorum Şubemiz üyesi Ayten Ülgül.
15. TÖB—DER Gelibolu Şubemiz üyesi Mümin Uçar.
16. TÖB—DER Adıyaman Şubemiz üyesi Necati Deniz.
17. TÖB—DER Milas Şubemiz üyesi M. Ali Yavaşoğlu.
18. TÖB—DER Milas Şubemiz üyesi M. Emin Berber.
19. TÖB—DER İstanbul Şubemiz üyesi Erdal Altan.
20. TÖB—DER Taşköprü Şubemiz üyesi Hasan İlter.
21. TÖB—DER Ankara Şubemiz üyesi Avni Aytan.
22. TÖB—DER Kastamonu Şubemiz üyesi Mustafa Terzi.
23. TÖB—DER Malatya Şubemiz üyesi Aziz Takçı.
24. TÖB—DER Kırıkkale Şubemiz üyesi Mehmet Gümüş.
25. TÖB—DER Konya Şubemiz üyesi Muharrem Kocaman.
26. TÖB—DER Kayseri Şubemiz üyesi Abdi Adıgüzel.
27. TÖB—DER Bilecik Şubemiz üyesi Recai Çevik.
28. TÖB—DER Akhisar Şubemiz üyesi M. Emin Biçerol.
29. TÖB—DER Ardahan Şubemiz üyesi Mertali Ak.
30. TÖB—DER Ardahan Şubemiz üyesi Hatice Akçam.
31. TÖB—DER Samsun Şubemiz üyesi Mustafa Akman.

SOSYAL YARDIMLARIMIZ

Yönetim Kurulumuz, son bir ay içinde aşağıda ad ve şubesi belirtilen üyelerimize, Sosyal Yardım Yönetmeliğimize göre gerekli maddi yardım yapılmasına karar vermiştir :

1. **Yücel Özel** : TÖB - DER Ankara Şubesi üyesi, tutuklu olup, maaşını alamadığı için maaş yardımı.

2. **Ersin Uslu'nun ailesine** : TÖB - DER Gönen Şubemiz üyesi, 1.500 TL. ölüm yardımı.

3. **Veyis Karapek** : TÖB - DER Tosya Şubemiz üyesi, evi yandığı için 1.000 TL. karşılıksız yardım.

4. **Yusuf As'ın ailesine** : TÖB - DER Yenişehir Şubesi üyesi, 1500 TL. ölüm yardımı.

ALMANYADAKİ ÖĞRETMENLERDEN...

Halkımızın mutluluğa kavuşması, ülkemizin eğitim çıkmazından kurtulması için öğretmen kıyımına, hukuk dışı takip ve baskılara karşı yılmadan demokratik ve ilerici bir mücadeleyi sürdüren Türkiye Öğretmenlerinin tek örgütü TÖB - DER'le tam bir dayanışma içerisinde olduğumuzu duyururuz.

FEDERAL ALMANYA VE BATI BERLİN'DEKİ TÜRKİYELİ ÖĞRETMENLER DERNEĞİ
4. Olağan Genel Kurulu

ŞUBELERİMİZDEN HABERLER

İHSANİ SAMANDAĞ ŞUBEMİZDE

Aşık İhsani, TÖB - DER Samandağı Şubemizin 16.12.1973 günü düzenlemiş olduğu gecede devrimci şiirlerini çalıp söylemiştir. Kötü hava koşullarına rağmen, köylerden de büyük gruplar halinde gelen halk, salonda yer bulamamış ve geceyi ayakta izlemiştir.

ŞUBELERİMİZİN SAMSUN'DAKİ TOPLANTISI

Danışma Kurulu üyemiz ve Bölge Temsilcimiz M. Reşit Yılmaz'ın da katılmasıyla 16.12.1973 günü Samsun'da, Samsun, Alaçam. Bafra, Kavak, Havza, Lâdik ve Terme Şubelerimizin başkan ve yönetim kurulu üyeleri toplanarak şubelerin yaptıkları ve yapacakları çalışmaları gözden geçirmişlerdir. Olumlu bir hava içinde geçen toplantıda, şube yöneticilerimiz örgütlenme çalışmalarında izlenmesi gereken yöntemleri de saptamışlar ve bundan böyle her ayın ilk pazar günü bir şubede toplanılmasına karar vermişlerdir. Aynı şekilde bir toplantının da 1974 Ocak ayı içinde Ordu'da yapılması için çalışılmaktadır.

ANTALYA ŞUBEMİZİN GECESİ

TÖB - DER Antalya Şubemiz, üyeleri arasındaki dayanışmayı artırmayı sağlamak amacıyla 22.12.1973 günü bir «DAYANIŞMA GECESİ» düzenlemiştir. Gecede bir konuşma yapan Danışma Kurulu üyemiz ve bölge temsilcimiz Fevzi Ceylan, öğretmenlerin örgütlenme ve bilinçlenmesinin kaçınılmaz olduğunu belirtmiş ve bunun kıyımlarla, haksızlıklarla önlenemiyeceğini söylemiştir.

MANAVGAT ŞUBEMİZİN ÇAĞIRISI

80 üyesi ile etkin ve örnek şubelerimizden biri olan TÖB - DER Manavgat Şubemiz Yönetim Kurulu, bir bildiri yayınlıyarak tüm öğretmenleri TÖB - DER çatısı altında birleşmeye ve dayanışmaya çağırmıştır. «Öğretmen Arkadaş!...» diye başlıyan bildiride özetle şöyle denilmektedir : «Son dönemde Türkiye Öğretmenlerinin uğradığı ağır haksızlıkları, çirkin ithamları ve yıldırıcı baskıları biliyorsun. Çünkü sen de bu ortamın içindesin. Ve sen toplum içinde yapayalnız bırakılmak isteniliyorsun. Seni uğradığın haksızlıktan, düştüğün yalnızlıktan kim kurtaracak, her geçen gün daha da artan hayat pahalılığı karşısında senin özlük haklarını kim savunacak? TÖB - DER, senin sorunlarına çözüm getirmek için kuruldu. Sorunlarının çözümü için sen de TÖB - DER'de birleş.»

Bildirinin son kısmında aynen şöyledir : Amacımız, Öğrencilerimize ve halkımıza yararlı olmaktır, öğretmenlik mesleğini geliştirmek, çağdaşlaştırmaktır, sendikal haklarımızı almak için çalışmaktır, öğretmenleri tek bir örgütte birleştirmek, yardımlaşma ve dayanışmalarını sağlamaktır.»

KONYA ŞUBEMİZ BÜLTEN ÇIKARIYOR

Örnek ve güçlü şubelerimizden biri olan TÖB - DER Konya Şubemiz, örgüt disiplini ve demokratik merkeziyetçilik ilkelerine uygun aylık bir haber bülteni çıkartmaktadır. İlk sayısı 15.12.1973 günü yayınlanan Konya Şubemiz Haber Bülteni, bir yandan şubemizin gelişip güçlenmesi için çalışırken, bir yandan da örgütsel eğitimi sağlamaya çalışacak ve daha çok yerel olaylarla ilgili haber ve yorumlara yer verecektir.

BİNGÖL ŞUBEMİZ GÜÇLENİYOR

Yönetim Kurulumuzun, 7.11.1973 tarihinde vermiş olduğu yetki belgesi üzerine kurulan TÖB - DER Bingöl Şubemiz, bütün güçlüklere, baskılara rağmen, kısa zamanda, ikiyüze yakın meslektaşımızı üye kaydetmiştir. Şube yöneticilerimiz ve üyelerimiz Bingöl'deki tüm meslektaşlarımızı şube çatısı altında toplamak için sürekli çaba harcamaktadırlar.

AYDIN ŞUBEMİZE ÇIKARTILAN GÜÇLÜK

TÖB - Der Aydın Şubemizin 24.12.1973 günü Ankara Asaf Çiğiltepe Topluluğu ile anlaşarak temsil ettirmek istediği «Bay İzzet'in İzzeti Nefsi» adlı oyunun oynatılmasına Aydın Emniyet yetkililerince güçlük çıkartılmıştır. Yetkililer şubemizden oyunun metnini ve oyuncuların kimliklerini istemiş ve bunlar verilmedikçe oyunun temsiline izin verilmiyeceğini belirtmişlerdir.

SALİHLİ ŞUBEMİZİN ÖRGÜTLENME ÇALIŞMALARI

Ege bölgesinde örgütlenme çalışmalarımız hızla sürmektedir. Bölge temsilcimiz Sadettin Öztürk, 1 Ara'ık 1973 günü şubemizi ziyaret etti. Şubemiz hakkında bilgi aldı. Daha sonra birlikte Alaşehir ve Sarıgöl Şubelerimize gittik. Gelişme çok sevindirici. Bölgemizde günden güne gelişip güçlenmekteyiz. Gün geçtikçe örgütümüze karşı duyulan kuşkular dağılmaktadır. Örgütümüze karşı ilgi artmaktadır. Özellikle seçimlerden sonra şubelerimize üye olmak istiyenlerin sayısı artmıştır. Dikkatimizi çeken bir nokta da şu : Üye olmaya gelenler, ezilip büzülerek daha önce niçin üye olmadıklarını anlatmaya çalışıyorlar. Biz ise kendilerini bu konuda suçlamanın ya da ayıplamanın yersiz ve yanlış olduğu görüşündeyiz.

TÖB - DER Salihli şubesi olarak üye sayımızı artırmada şöyle hareket ediyoruz : Yakın köylerde çalışan meslektaşlarımızı ziyaret ediyoruz. Fakat çoğu kere maddî gücümüz buna yetmiyor. Bunun için bir yandan da tüm köylerde çalışan öğretmenlere birer örgütlenmeye çağırı mektubu yazıyoruz. Son olarak bu konuda bu ay başında seminer toplantısı için ilçeye inen öğretmenlere bir çay verdik. Toplantıda örgütlenmenin gerekliliği konusunda bir konuşma yaptık. Ardından şubemize üye olmaları için giriş dilekçesi dağıttık. Bir anda otuz öğretmen arkadaş üye yazıldılar. Önümüzdeki ay da böyle bir toplantı yapacağız. Şubemizin örgütlenme çalışmalarımızı artırmamız üzerine şu andaki üyese sayısı 148 e yükseldi. Ekim ayında üye sayımız 75 idi.

Tüm Türkiye Öğretmenlerini TÖB - DER'in çatısı altında toplanmaya çağırıyoruz.

Ali Yavuz
TÖB - DER Salihli Şubesi Bşk.

haberler

DANIŞTAY İKİ İŞLEMİ DAHA DURDURDU

Danıştay Beşinci Dairesi, bundan bir süre önce haksız şekilde görevden uzaklaştırılan TÖB - DER Nevşehir Şubemiz başkanı Niğde Meslek Dersleri Öğretmeni İsmail Gökdemir ve TÖB - DER Sivas Şubemiz başkanı 4 Eylül Ortaokulu Öğretmeni Niyazi Türk hakkındaki görevden uzaklaştırılma işlemi iptal etmiştir.

★

ÖZATEŞ BERAET ETTİ

Yapılan bir ihbar sonucunda hakkında TCK'nunun 142/1 maddesine muhalefet ettiği iddiasıyla Ankara Alındağ Ağır Ceza Mahkemesinde dava açılan TÖB - DER Ankara Şubemiz üyesi Ö. Faruk Özateş, yapılan yargılaması sonunda 17.12.1973 günü beraet etmistir.

★

YILMAZ VE KAMER BERAET ETTİLER

TÖB - DER Ankara Şubemiz üyesi Tevfik Yılmaz ve Mustafa Kaner, TCK'nunun 142/1 maddesini muhalefet ettikleri gerekçesiyle Kayseri Ağır Ceza Mahkemesinde açılan davada, 26.12.1973 günü beraetle sonuçlanmıştır. Yılmaz ve Kamer'in, 1968 yılında bir araştırma sırasında Pazarörende köylülere komünizm propagandası yaptıkları ihbar edilmişti.

★

AVUKATIMIZIN İZLEDİĞİ DAVALAR

Genel Merkez avukatlarımızdan Ilhan Dişçi, 18.12.1973 günü TCK nunun 142/1 maddesine göre Keskin Ağır Ceza Mahkemesinde yargılanan TÖB - DER Ankara Şubemiz üyelerinden Celâl Yıldız ve arkadaşlarının duruşmasında hazır bulunmuştur. Duruşma, karar verilmek üzere 29.1.974 gününe ertelenmiştir.

Dişçi, 24.12.1973 günü de Niğde Ağır Ceza Mahkemesinde TCK'nunun 142. maddesine muhalefetten yargılanan Bor Şubemiz üyelerinden Mustafa Yel'in duruşmasında hazır bulunmuştur. Bu duruşmada tanıkların dinlenmesine devam edilmiş ve gelecek duruşma 6.3.1974 gününe ertelenmiştir.

DANIŞTAY BİR HAKSIZ İŞLEMİ DURDURDU

Danıştay Beşinci Dairesi, TÖB - DER Denizli Şubemiz üyelerinden ve Denizli İlköğretim Müfettişlerinden Nihat Atar hakkındaki sürgün işlemini durdurmuştur. Atar, bundan bir süre önce, müfettişlik görevinden alınarak Kırşehir İli Cumhuriyet İlkokulu Öğretmenliğine verilmişti.

★

USLU'YU KAYBETTİK

TÖB - DER Gönen Şubemiz üyelerinden Fındıklı Köyü Öğretmeni Ersin Uslu, bir trafik kazası sonunda ağır şekilde yaralanmış ve kurtarılamıyarak ölmüştür. Çevresinde sevilen bir öğretmen olan Uslu'nun kaybı büyük bir üzüntü yaratmıştır.

Genel Merkezimiz Uslu'nun ailesine sosyal yardım yönetmeliğimize göre 1500 TL. ölüm yardımı yapılmıştır.

★

GÜREL TAHLİYE EDİLDİ

TÖB - DER İstanbul Şubemiz üyelerinden Refik Gürel, uzun zamandan beri tutuklu bulunduğu İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı Askeri Cezaevinden tahliye edilmiştir.

★

ÇİÇEKLİ TAHLİYE EDİLDİ

TÖB - DER İstanbul Şubemiz üyelerinden ve Çağlayan Lisesi Edebiyat Öğretmeni Ali Çiçekli, 19.11. 1973 günü yapılan sorgusundan sonra tahliye edilmiştir. Çiçekli, 21 aydır İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı Askeri Cezaevinde tutuklu bulunmaktaydı.

★

GAZİ EĞİTİMLİ ÖĞRENCİLER BERAET ETTİ

Kızıldere Olayları üzerine 31.3.972 günü Gazi Eğitim Enstitüsünde olay çıkarttıkları ve TCK'nun 159. maddesine muhalefet ettikleri gerekçesiyle Ankara Sıkıyönetim Komutanlığı 2 Numaralı Askerî Mahkemesinde yargılanan 22 öğrenci 18.12.1973 günü beraet etmişlerdir.

Sağcı öğrencilerin ihbarı üzerine 76 öğrenci gözaltına alınmış, bunlardan 20 si tutuklanmıştır. Tutuklanan bu 20 öğrencinin 11 i 45 gün, 9 u da 3,5 ay tutuklu kalmışlardır.

KONGRELERİNİ YAPAN ŞUBELERİMİZ

EDİRNE : **Başkan Birol Demir, Yazman Gürhan Yurdakul, Sayman Celal Faydalı, Üye Selçuk Soydan, Üye Necla Çamlıbel.**

BARTIN : **Başkan K. Şener Yalçın, Yazman Hasan Kerim, Sayman Hüseyin Dikmen, Üye Dursun Demir, Üye Rıza Duru.**

KESKİN: **Başkan Yılmaz Kılıç, Yazman Yaşar Köroğlu, Sayman İsmail İçöz, Üye Alim Köroğlu, Üye Sabri Binboğa.**

OSMANİYE : **Başkan Osman Durmuş, Yazman Ahmet Sayılır, Sayman Şükrü Öztürk, Üye Hamza Karayiğit, Üye Şükrü Yılmaz.**

URFA ; **Başkan İsmail Sarıoğlu, Yazman Yaşar Çoban, Yazman Ömer Kurt, Üye Ahmet Alay, Üye Durmuş Atıcı.**

BİZE GELEN YAYINLAR

V A R L I K

Aylık Sanat ve Kültür Dergisi

Yıllık Abone : 34 TL.

Altı Aylık : 18 TL.

Öğretmen ve Öğrenciler İçin

Yıllık : 30 TL.

Altı Aylık : 16 TL.

Yazışma Adresi : Ankara Cad.

Cağaloğlu Yokuşu 40

İSTANBUL

ONUR YAYIN KİTAP PLAK
YAYINLARI
FİZİĞİN EVRİMİ
a.einstein-l.infeld
Zafer Çarşısı,26 ankara

kıyım...kıyım...kıyım...

YILMAZ MEMURİYETTEN MEN CEZASI ALDI

TÖB - DER Tavas Şubemiz üyelerinden Nermin Yılmaz'a, 1969 yılında yapılan Büyük Öğretmen Boykotuna katıldığı için ikibuçuk yıl memuriyetten men cezası verilmiştir.

★

KORKMAZ'IN EVİ SALDIRIYA UĞRADI

TÖB - DER Kuyucak Şubemiz üyelerinden ve Taşoluk Köyü Öğretmeni Sabri Korkmaz'ın evi, 20.11.973 günü gecesi kimliği bilinmiyen kişilerce saldırıya uğramıştır. Üyemizin evde bulunmadığı bir sırada eve taş ve sopalarla saldıran kimliği bilinmiyen kişiler, evin bütün camlarını kırmışlardır. Olay sırasında evde bulunan Korkmaz'ın eşi ve çocuğu evin arka penceresinden kaçarak canlarını zor kurtarmışlardır.

★

KULU'DAN DÜZCE'YE SÜRÜLDÜ

TÖB _ DER Konya Şubemiz üyelerinden ve Kulu Lisesi Öğretmeni Ramazan Ceylan, hiçbir neden gösterilmeden isteği dışında Düzce'ye sürülmüştür.

★

GELİBOLU'DAN SİNCANLI'YA SÜRÜLDÜ

TÖB _ DER Gelibolu Şubemiz üyelerinden Süleyman İşleyen, Çanakkale Millî Eğitim Disiplin Kurulu kararyla Afyon'un Sincan İlçesinin Serban Köyüne sürülmüştür.

★

AYTAN EMEKLİYE SEVKEDİLDİ

TÖB _ DER Eski Genel Sekreterlerinden ve Ankara Şubemiz üyelerinden Ankara Hıdırlıktepe İlkokulu Öğretmeni Avni Aytan, 18.10.1973 günü emekliye sevkedilmiştir. Aytan, görevden ayrılma işlemi henüz kesinleşmediği için görevine devam etmektedir.

★

İNCİRLİOVA'DAN CEYHAN'A SÜRÜLDÜ

TÖB _ DER Aydın Şubemiz üyelerinden ve İncriliova Lisesi Matematik Öğretmeni Cemil Karataş, hakkında hiçbir soruşturma yapılmadan, çıkar çevrelerinin şikayet ve ihbarları sonunda Ceyhan'ın Kösreli Ortaokuluna sürülmüştür.

★

HAKSIZ ATAMALAR PARLAMENTODA

Özellikle bu yıl içinde, çeşitli dereceden öğretmen okullarını bitirenlerin, öğretmenlik yerine, haklarındaki polis raporları yüzünden, evrak memurluklarına ve benzeri hizmetlere atanması üzerine, Erzincan Senatörü Niyazi Ünsal, 21.12.1973 günü Cumhuriyet Senatosu Başkanlığına yazılı bir dilekçe vererek, Millî Eğitim Bakanlığından aşağıdaki sorularının yazılı olarak cevaplandırılmasını istemiştir :

1. 1972 _ 1973 öğretim yılında mezun olan öğretmenlerden meslekleri dışındaki yerlerde görevlendirilenler var mıdır, varsa, bunların sayısı ne kadardır ve hangi görevlere atanmışlardır?

2. Bu öğretmenlerin meslekleri dışındaki yerlere atanmalarını gerektiren mesleki, idarî ve hukukî nedenler nelerdir?

3. Daha önceki yıllardan bu şekilde çalıştırılan öğretmen var mıdır, bunların sayısı ne kadardır, ve görev yerleri nerelerdir?»

★

YILDIRAN GÖREVDEN UZAKLAŞTIRILDI

TÖB _ DER Ankara Şubemiz üyelerinden ve Çerkeş 27 Mayıs Lisesi Almanca Öğretmeni Nurettin Yıldıran, hakkında TCK'nun 142. maddesine göre adli kovuşturma yapıldığı gerekçesiyle görevden uzaklaştırılmıştır.

★

ALTINÖZÜ'NDEN İKİ ÖĞRETMEN SÜRÜLDÜ

TÖB _ DER Samandağı Şubemizden bildirildiğine göre, Altınözü'nün Büyükburuç Köyü Öğretmeni Dündar Eti, Samandağı'nın Çanakoluk Köyüne, Altınözü'nün Keskincik Köyü Öğretmeni Osman Gül de Samandağı'nın Çubukçu Köyüne sürülmüşlerdir. Bu iki öğretmenin sürülme gerekçeleri kendilerine söylenmemiştir. Öğretmenler yeni görev yerlerine gitmişler ve TÖB _ DER Samandağı şubemize üye olmuşlardır.

BAKANIN ÜNSAL'A CEVABI

Geçenlerde Cumhuriyet Senatosunda gündem dışı bir konuşma yaparak öğretmen açığı, atamalardaki haksızlıklar ve aksaklıklarla öğretmen kıyımı üzerinde duran Erzincan senatörü Niyazi Ünsal'a cevap veren Millî Eğitim Bakanı Orhan Dengiz, Öğretmen açığı bulunmadığını, öğretmensiz olarak gösterilen okullara öğretmen verildiğini, 1972—1973 öğretim yılı mezunlarının tamamının atanmış olduğunu, öğretmen kıyımı diye birşeyin olmadığını, özellikle ilgili kurullardan, Danıştay ve Bağımsız Mahkemelerden aklanma kararı getirenlerin bekletilmeden görevlerine verildiğini söylemiştir.

Bunun üzerine bir açıklama yapan Ünsal : «Bizce durum hiç de böyle değildir. Halen, ilk, orta ve yüksek öğretim kurumlarında tahminlerin üstünde öğretmen açığı vardır. Buna karşılık yeni mezun olduğu halde kurra çekmiş, görev yeri belli olmuş ve fakat polis fişi gelmediği için işe başlayamayan, atanamayan, ilgili makamlardan aklanma kararı aldığı halde görevine verilmiyen, sudan bahanelerle açığa alınan, görev yeri değiştirilen, sürgün edilen, meslekten atılan kısacası kelimenin tam anlamıyla kıyılan yüzlerce öğretmen vardır.» demiştir.

BİR HAKSIZLIK

Hacıbektaş İlköğretim Müdürlüğü için başvurmuştum. Başvuranların içinde en fazla puanı (20) ben almama rağmen, benden eksik puanı olanı İlköğretim Müdürü yaptılar. Bunun gerekçesi belli değildir.

Bu haksızlığın bültenimiz aracılığıyla duyurulmasını istiyorum.

Erol Ünlüyurt
Çivril Köyü İlkokul Müdürü
HACIBEKTAŞ

ÖĞRETMENLİK YERİNE EVRAK MEMURLUĞUNA VERİLDİM

Gazi Eğitim Enstitüsü Yabancı Diller Bölümünün 2. sınıfındaydım. Yıl, 1972, Nisanın 4'ü idi. Bütün öğrenciler sınıflardan çıkartıldık. Okulun bahçesi polislerle doluydu. Bir grup sağcı öğrenci parmaklarıyla bizleri işaret ederek : «Polis bey bu da vardı, şu da vardı» diyordu. İşaret edilenler yaka paça arabalara doldurulduk. Yetmiş, seksen kişi vardık. Beni işaret eden öğrenci ile kişisel uyuşmazlığımız vardı. Önce karakola götürüldük, ardından gözaltı, tutuklanma... 45 gün Ankara Sıkıyönetim Komutanlığı Mamak Cezaevinde kaldım. Benimle birlikte 22 kişi gözaltına alınıp tutuklanmıştık. 18 Mayıs 1972 tarihinde 11 kişi ile birlikte tahliye edildim, 9 arkadaş 1972 Ağustosuna kadar içerde kaldılar

Daha sonra okuluma devam ettim. 1973 yılında mezun oldum. Öğretmen olarak atanmamızı bekliyordum. Kurrada adım çıkmadı. İlgililere başvurdum, Sonuç alamadım. Mecburi hizmetim vardı. Öğretmen olarak atanmamı istedim. 89 gün sonra, 26.9.1973 günü, Bilecik Milli Eğitim Müdürlüğüne evrak memuru olarak verildim. Hakkımızda açılmış bulunan davadan da tüm arkadaşlar 18.12.1973 tarihinde beraet ettik. Bilecik'te benden başka öğretmen olarak ataması yapılmıyan ve evrak memurluğuna verilen Celal Çetin ve Mehmet Az adında iki arkadaşım daha var. Bilecik Milli Eğitim Müdürlüğünde boş boş oturuyoruz. Öbür yanda bir sürü okulda öğretmen açığı var.

Ali Zengin

MUTLU VAN CEZAEVİNE SÜRÜLDÜ

Kesinleşmiş bulunan bir cezasından dolayı Hakkari Cezaevinde bulunan TÖB - DER Ankara Şubemiz üyelerinden Abdullah Mutlu, «cezaevinde isyan çıkarttığı» gerekçesiyle Van Kapalı Cezaevine sürülmüştür.

İKİ MÜFETTİŞ, BİR MÜDÜR GÖREVDEN UZAKLAŞTIRILDI

TÖB - DER Siirt Şubemiz üyelerinden İlköğretim Müfettişleri İbrahim Kalaycı ve Mustafa Kaya ile Yatılı Bölge Okulu Müdürü Bahşi Erdem Siirt Valisi tarafından 657 Sayılı Yasanın 137. maddesine göre görevden uzaklaştırılmışlardır.

★

KEŞAN'DAN MALKARA'YA SÜRÜLDÜ

Keşan Lisesi Öğretmeni ve Keşan Şubemiz üyesi Şekip Işık, «bakanlık mucibi» ile Malkara Lisesine sürülmüştür. Işık daha önce beş kere soruşturma geçirmiştir. Bu soruşturmalarda kendisine şu sorular yöneltilmiştir :

1. Devlet büyüklerine hakaret etmişsin.

2. «Balıklar bile komünist oldu» demişsin?

3. «Selamün aleyküm» diyerek selamla alay etmişsin?

4. Folklor araştırması için gittiğin köylerde gerilla eğitimi yapmışsın?

5. Öğrencilerine halk oyunları öğretirken Marksizm aşılamışsın?

★

İKİ ÜYEMİZ HAKKINDA LÜZUMU MUHAKEME

Üyelerimizden Artvin Kazım Karabekir Lisesi Fransızca Öğretmeni Recai Çevik ile coğrafya öğretmeni Akay Gençosmanoğlu hakkında «Dine inanmamak, dinî küçültmek, padişahları, Türklüğü, Türkiye Devletini küçültücü sözler söylemek, öğrenci ve öğretmenleri solculuğa teşvik etmek» gerekçesiyle Artvin İl İdare Kurulunca lüzumu muhakeme kararı verilmiştir.

★

UZUN TUTUKLANDI

TÖB - DER Adıyaman Şubemiz üyelerinden ve Yatılı Bölge İlkokulu Müdürü Hacı Uzun 29.11.1973 tarihinde hakkında yapılan bir ihbar üzerine tutuklanmıştır.

★

TATVAN ŞUBEMİZ

23 Kasım günü gece saat 01 sıralarında kimliği bilinmiyen kişiler Tatvan Şubemizin binasının camlarını kırarak içeri girmişler, şube evraklarının bulunduğu masanın kilidini açıp defterleri karıştırmışlar. Şube yöneticilerimiz tarafından Emniyete iletilen olayla ilgili olarak soruşturmaya başlanmıştır.

TERZİ GÖREVDEN UZAKLAŞTIRILDI

TÖB—DER Kastamonu Şubemiz üyelerinden ve Kastamonu Abdurrahmanpaşa Lisesi Matematik Öğrtemeni Mustafa Terzi, 24.11.1973 günü görevden uzaklaştırılmıştır.

Kendilerine «komando» «bozkurtçu» adı veren ve okul içinde yakalarına bozkurt rozeti takan kışkırtılmış bazı öğrencilerin saldırısına da uğrayan Terzi, zorla sınıf geçmek ve geçirtmek istiyenlere karşı çıktığı için şikayet edilmişti.

Terzi, genel merkezimize gönderdiği raporda özetle şöyle demektedir : «...**Açığa alındıktan sonra öğrencilerimizin tepkisi pek güzel olmuştur. 26.11.1973 Pazartesi günü benim derse gelmediğimi gören öğrenciler okul müdürüne bağırmışlar, «biz edebiyat dersi istemiyoruz ,öğretmenimizi gönderin bize» demişlerdir. Arkasından da imza toplayarak Milli Eğitim Bakanlığına başvurmuşlardır. Ayrıca veliler de imza toplayıp Bakanlığa başvurmuşlardır. Bunun üzerine İnebolu Lisesi Matematik Öğretmeni Kastamonu Lisesine verilmiştir. Fakat öğrenciler bu öğretmeni derse sokmamışlardır. Bunun üzerine okul müdürü Emniyete telefon etmiş ve öğrencilerin öğretmeni derse sokmadıklarını, boykot-işgal yaptıklarını ileri sürmüştür. Ardından da okulda bir soruşturma başlamış ve sabahtan akşama kadar öğrencilerin sorguları yapılmıştır. Okulun en çalışkan, en terbiyeli öğrencisi Haşim Barış'a ve Oğuz adındaki bir arkadaşına birer hafta okuldan uzaklaştırılma cezası verilmiştir.**»

ÇANKIRI'DA ÖĞRETMEN KIYIMININ BİLANÇOSU

Çankırı'daki öğretmenlere yapılan haksız işlemler konusunda Genel Merkezimize gönderilen raporu aynen aşağıya alıyoruz :

1 — **Rıfat Adıgüzel** : Çankırı İlköğretim Müfettişliğinden, Ankara Ufuktepe 2. İlkokulu öğretmenliğine isteği dışında atanmıştır. Yolluğu gelmediği için 10 aydır görev verilmeden Çankırı'da bekletilmektedir.

2 — **Bayram Akkoç** : Çankırı'da İlköğretim Müfettişi iken, isteği dışında Elazığ İlköğretim Müfettişliğine sürülmüştür.

3 — **Adil Gencel** : Çankırı'da İlköğretim Müfettişi iken, isteği dışında Urfa İlköğretim Müfettişliğine sürülmüştür.

4 — **Selâhattin Arabacı** : Çankırı Merkez Karatepe öğretmeni iken, Ovacık İlçesi Erkeç köyüne sürülmüştür. Nakil, isteği dışında olduğu için adı geçen öğretmen, istifa etmek zorunda kalmıştır. Şimdi İş Bankası şubesinde memurdur.

5 — **Huriye Odabaşı** : Çankırı Merkez Akcavakıf köyü öğretmeni iken, Orta İlçesi Yaylakent köyü öğretmenliğine sürülmüştür.

6 — **Nezihe Öztaç** : Çankırı Merkez Akçavakıf Köyü Öğretmeni iken, Orta İlçesi Yaylakent köyü öğretmenliğine sürülmüştür.

7 — **Meral Bıyıklı** : Çankırı Merkez Ortakaya Öğretmeni iken, Ilgaz İlçesi Koççayırı köyü öğretmenliğine sürülmüştür.

8 — **İsmail Canel** : Çankırı Merkez İnanç köyü öğretmeni iken, Merkez Akören köyü öğretmenliğine sürülmüştür.

Bunlardan başka adı saptanamayan bu gerekçelerle yerleri il içinde değiştirilen 25, 30 öğretmen daha vardır.

9. TÖB - DER Mardin Şubemiz üyesi ve Kızıltepe Lisesi Felsefe Öğretmeni Hasan Kul'un, öğretmenler kurulunda stajyerliği kaldırıldığı halde, bakanlıkça stajyerliği kaldırılmıyarak görevine son verilmiştir.

DİNAR'DA ONİKİ ÖĞRETMEN SÜRÜLDÜ

İl Disiplin Kurulu kararıyla aşağıda ad ve görev yerleri belirtilen öğretmenler çeşitli yerlere sürülmüşlerdir :

1. **Mustafa Akar** : Dinar Kızıllı Köyünden Dinar Kadılar Köyüne.
2. **Ahmet Özkulak** : Dinar Dombay Köyünden Dinar Kınık Köyüne.
3. **Haşim Tin** : Dinar Yeşilçat Köyünden Dinar Doğanlı Köyüne.
4. **Veli Avcı** : Dinar Tekin Köyünden Dinar Bilgiç Köyüne.
5. **Erdoğan Avcı** ; Dinar Duman Köyünden Dinar Tatarlı Köyüne.
6. **Cahit Çelik** : Dinar Bademli Köyünden Dinar Akgün Köyüne.
7. **Erdoğan Çiftçi** : Dinar Kabaklı Köyünden Dinar Çürüklü Köyüne.
8. **Ayten Şenocak** : Dinar Sütlaç Köyünden Dazkırı Bozan Köyüne.
9. **Güngör Emre** : Dinar Oğullar Köyünden Sincanlı Paşaköyüne.
10. **Nükhet Demirok** : Dinar Yaka Köyünden Sincanlı Paşaköyüne.
11. **Selami Yılmaz** : Dinar Karataş Köyünden Dinar Çürüklü Köyüne.
12. **Süleyman Çalışır** : Dinar Karataş Köyünden Dinarlı Tatarlı Köyüne Haksız şekilde kış ortasında yerlerinden alınıp sürülen öğretmenler yeni görev yerlerine gitmek istemişlerdir.

MUĞLA ÖĞRETMENLERİ DERS ÜCRETİ ALAMIYORLAR

TÖB _ DER Muğla Şubemizin bildirdiğine göre, Muğla Merkez Ortaokulu, Öğretmen Okulu, Kız Enstitüsü Öğretmenleri iki, Ticaret Lisesi Öğretmenleri ise üç aydır ek ders ücretlerini alamamaktadır. Öğretmenlerin bu konuda yapmış oldukları başvurmalar sonuçsuz kalmıştır.

★

PABUÇÇUOĞLU BERAET ETTİ

Balıkesir Ağır Ceza Mahkemesinde (!) TCK'nunun 141/1 maddesine muhalefetten yargılanan üyemiz Erzurum Şenkaya İlçesi Gaziler Bucağı Ortaokulu öğretmeni Mustafa Pabuççuoğlu, yapılan yargılaması sonunda, 19.11.1973 günü beraet etmşitir. Üyemiz hakkındaki bu karar, 27.11.1973 günü kesinleşmiştir.

GÜMÜŞ MÜSTAFİ SAYILDI

TÖB _ DER Kırıkkale Şubemiz üyelerinden ve Ticaret Lisesi Meslek Dersleri Öğretmeni Mehmet Gümüş «izin tecavüzü» yaptığı iddiasıyla 13. 9.1973 tarihinden itibaren müstafi sayılmıştır.

★

GÜLTEKİN'E SALDIRAN MAHKUM OLDU

28.2.1973 tarihinde Bünyan retmenler Derneğinde TÖB _ Ankara Şubemiz üyelerinden A Gültekin'e saldıran Bünyan CGP Başkanı Hayri Esen, yapılan yaması sonunda 4 aya mahkûm o tur.

ilke AYLIK İNCELEME YORUM BELGE DERGİSİ

İlk Sayıda

Tektaş AĞAOĞLU - Yusuf Ziya BAHADINLI - Hüseyin BAŞ - Oya BAYDAR
Aydın ENGİN - Alpaslan IŞIKLI - Alp SELEK - Mümtaz SOYSAL - Taner TİMUR

Birinci Sayısının Ana Konusu : SEÇİMLER VE PARTİLER

ve Yorum ve Belgeleriyle Ayın İç ve Dış Olayları

OCAK'TA ÇIKIYOR

TÖB — DER

Mardin'de Kıyımlar ve Saldırılar Sürüyor ...

MARDİN'DE KIYIM VE SALDIRILAR SÜRÜYOR...

Çıkar çevrelerinin ve onların kışkırttığı saldırganların hedefi haline gelen Savur ve Mardin şubelerimiz, saldırı ve kıyımlara karşın gelişip güçlenmektedir. Bu yüzden cüretlerini daha da artıran saldırganlar ve kıyımcılar, üyelerimizin üzerine hışımla saldırmaktadırlar. Aşağıda Mardin Şubemizden gelen «kıyım raporu» nu aynen yayınlıyoruz :

1. İlköğretimde altmıştan fazla öğretmen TÖB - DER'li olduklarından yerleri değiştirilmiş, mecburi hizmetleri bitip İl'e atanmasını bekleyen öğretmenler, TÖB - DER'li olduklarından bir türlü atamaları yapılmamıştır.

2. TÖB - DER'li stajyer öğretmenlerin hiçbirinin stajyerlikleri kalkmamıştır.

3. 12 Eylül 1973 günü Sanat Enstitüsü öğretmenlerinden üyemiz Muhsin Alaylı, caddede kışkırtılan bir öğrencisi tarafından dövülmüştür.

4. Mardin TÖB - DER Şubesi Başkanı İsmail Pekmezci, 30 Ekim 1973 günü kiralanmış bir kişinin saldırısına uğramış, yüzlerce kişinin gözü önünde cereyan eden olaydan emniyet yetkililerinin haberi olmamıştır!...

5. 30 Kasım 1973 günü, TÖB - DER üyesi lise öğretmeni Mustafa Aydın, gece evine giderken saldırıya uğramıştır.

6. Baskılara dayanamayan yedi üyemiz öğretmenliği bırakıp Almanya'ya işçi olarak gitmişlerdir. Bu öğretmenlerin adları şöyledir :

Gıyasetdin Yıldırım
Halil Bayrakçı
İbrahim Alp
Süleyman Arslan
Muhsin Alaylı
Asaf Özkara
Hüseyin Alkan

7. TÖB - DER Üyemiz Feridun Fikri Uğur ve Günay Sevinç'in Eğitim Enstitüsünü bitirmelerine karşın, hiçbir yer ya da okula atamaları yapılmamıştır.

8. Mardin TÖB - DER Şubemiz üyesi ve Mardin Öğretmen Okulu Öğretmeni Ali Ağaçoğlu, Müdürler Kurulu kararıyla Kayseri'nin bir bucağına sürülmüştür.

SAVUR'DAKİ SALDIRILAR

TÖB - DER Savur Şubemize ve bu şubemizin üyelerine karşı da saldırılar sürdürülmektedir. 28. 11.1973 günü gecesi saat 23.00 sıralarında, Savur Şubemiz üyelerinden İçeren Köyü Öğretmenlerinden Ahmet Karalı ve Kesim Danışman'ın kalmakta oldukları lojman, Şehmus Yıldız ile üç silahlı zorbanın saldırısına uğramıştır. Saldırganlar, uyumakta olan öğretmenlerin zorla lojmanına girmişler, silâhla tehdit ederek kabza ve sert cisimlerle öğretmenleri feci şekilde dövmüşler ve yaralamışlardır. Durum adliyeye intikal etmiş, Ahmet Karalı'ya dört gün rapor verilmiştir. Savur'da TÖB - DER'e üye öğretmenler sürekli olarak zorbalarca tehdit edilmekte, ya davalarından ya canlarından vazgeçmeleri ihtar edilmektedir.

GENEL BAŞKANIMIZIN TELİ

Genel Başkanımız Ali Bozkurt, Mardin ve Savur Şubelerimizin üyelerine karşı girişilen saldırılar üzerine Mardin Valiliğine ve Savur Kaymakamlığına birer tel çekerek yasaların güvencesi altında olması gereken derneğimiz üyelerinin canlarının korunmasını ve saldırganların en kısa zamanda ilgili makamlara teslim edilmesini istemiştir.

BEN SÜRÜLDÜM DE YOL TAMAMLANDI MI ?

Ben Dursun Ateş. Sakarya ilinin Kaynarca ilçesi Kızılcaali Divanı Sıraköy'ü ilkokulu öğretmeni. Kızılcaali Divanı'nı İl'e ve ilçeye bağlayan yol yarıda bırakılıp kullanılmaz, geçilmez duruma getirilince Hürriyet gazetesi Serbest Kürsü köşesine imzalı bir yazı yazmıştım. Yazıp da Y.S.E yol araçlarının yakıt paraları, hatta Y.S.E şöförlerinin içki paraları Divan halkına ödettirildiği halde yolun niçin yarıda bırakıldığını, kimin bırakmış, imdat istemiştim.

Bunun üstüne Sakarya Valisi Mustafa Uygur, aynı gazetenin aynı köşesinde kamuoyunu yanıltmış olduğumu ileri sürdü. Ve bu ders yılı başında da hakkımda soruşturma açtı. Sakarya İlköğretim Başmüfettişi Hasan Öztürk ile müfettişlerden Edip İzmirliğil, üç gün sürdürdükleri soruşturmada, «Bazı Köyler Yolsuz» başlıklı yazımın küpürünü bana göstererek bununla kimi hedef aldığımı sordular. Kendilerine kimseyi hedef almadığımı, ancak giderleri köylüden karşılanan yolun yarım bırakılmayıp tamamlanmasını istediğimi söyledim.

Fakat bütün bunlara karşın yine de kendimi Akyazı İlçemizin Yılanlıkaya Köyü İlkokuluna sürülmekten kutaramadım.

Söz özgürlüğüne güvenip konuşanların kıyılmaları son bulmadı böylece.

TÖB — DER

BİR KIYIMIN ÖYKÜSÜ...

HASAN KUL

1968 yılında başladığım Çapa Yük. Öğr. Okulunu 1972 yılının Haziran ayında bitirdim. Öğrencilik yıllarım başarı grafiği yönünden normalin üstünde sayılır. Konya'nın Karapınar ilçesinden dar gelirli bir ailenin tek çocuğuyum. Yüksek öğrenimimi yatılı olarak tamamladım. Öğrenciliğim sırasında disiplin cezası almadım. Yalnız iki kez okul müdürü Ayhan Doğan'ın istifasını isteyen toplu harekete katıldığım gerekçesiyle idareye çağrıldım, sözlü uyarıda bulunuldu.

15/Ekim/1972 günü Kızıltepe'de göreve başladım. Lisenin dört yıllık bir geçmişi var. Ben göreve başladığım yıl ikinci mezunlarını verecekti. Öğrencilerin yaş ortalamaları yüksek. Çoğu aşiret geleneğine dayanarak erken evlenmiş. Köken olarak fakir aile çocukları. Ders ve okula ilgileri pek yok, zorla geçmeye alışmış tipler. Ya da öyle alıştırılmışlar.

Okul yöneticileri her türlü suistimali yapan, her kılığa girebilen ve yaptıklarından hiç sorumlu olamayan kişiler. Yöneticiliği yalnızca despotluk olarak anlayan «hatırı sayılır kişiler» geldiği zaman da hemen yağ çeken işlerini yapan kişiler. Rüşvet, adam kayırma en tipik şekliyle okulumuzda yaşamakta.

Milli Eğitim Müdürlüğü ahbaplar tekkesi. Milli Eğitim Müdürü, yardımcısı Siirtli ve bizim okulun yöneticilerinin öğretmen okulundan öğretmenleri, şimdilerde çıkar birliği ettiği kişiler. Orta öğretim Genel Müdürlüğü Personel dairesi başkanı (halen Siirt A.P. Belediye Bşk. adayı) Abdullah Bağış Mardin Milli Eğitiminin Bakanlıktaki uzantısı istedikleri kişiyi fişleme, dilediklerini müdür yapmada usta kişiler bunlar. Nitekim okul müdürünün Bodrum'a tayini çıktı. Onun yerine 3 yıllık bir öğretmeni müdür yaptılar. Başka kıdemli talipliler yanında.

Kızıltepe 20.000 nüfusuyla kozmopolit bir kent. Her türlü ırktan insanın kendi anadilini özgürce konuşabildiği bir yer. Halkın büyük kısmı Ağaların yanında yanaşma, ortakçı. Köylülerin yarıdan çoğu kaçakçıların hamallığını yapıyor. Öğrencilerden bile bu tür ilişkiler içinde olanlar çoğunlukta. Feodal yapı tüm kurumlarıyla ayakta. Siyasi partiler çıkarları gereği bu kurumların yapısına göz yummakta. Kredileri, tohumlukları bunların daha güçlenmesi için seferber etmektedir.

Öğrenci velilerinin okulu denetimi söz konusu değil. Yalnız yönetmeliklere aykırı, yasa dışı işlerin yapılmasında oturaklı adamlar gelip işlerini yürütüyorlar.

Öğretmenler bir, iki öğretmen dışında halâ çağının dışında yaşayan kişiler. Kendini yenilemeyen, okumayan, eleştirilmekten korkan, eleştiriye kızan kişiler. Bu öğretmenler içinde dünyanın öküzün boynuzlarında durduğunu iddia eden coğrafya öğretmeleri de var. Okul müdürüne «evet efendim» demeyi adet edinmiş, 'salla başını al maaşını diyen kimseler bunlar.

Lisede 23 öğretmenin içinde yalnız ben TÖB - DER üyesiyim.

Bu koşullar altında 15/Ekim/1972 günü göreve başladım. Öğrencilerle her yönden ilgilendim. Onların sorunlarına çözüm bulmaya çalıştım. Öyle anlar oldu ki öğrenciler ailevi, idare ile ilgili her sorunlarını bana ve bir-iki arkadaşıma açar oldular. Okul müdürü beni çağırıp, bu öğrencilere güvenmemem gerektiğini, hepsinin «menfaatçi köpekler» olduğunu söyledi. Ve bu uyarının bir idareci değil «ağabey» uyarısı olduğunu söyledi. Ben kendisine öğretmenliğin yalnızca A, B, C öğretmek olmadığını, öğrenciyi saran koşulları göz önüne alıp, onları iyi değerlendirerek, yorumlayarak eğitim işini yürütmek olduğunu söyledim. Ve öğrencinin eğitimini için den çıktığı kültür düzeyinin durumuna bağlı olduğunu bu ögeyi de değerlendirmenin gerektiğini söyledim.

Bir gün Coğrafya öğretmeni aynı zamanda Md. Ba Yardımcısı Lise II. sınıflarda Bulgaristan ve S.S.C. Birliğini komünist ülkeler oldukları gerekçesiyle işlemeyeceğini söyleyerek atlamak istemiş. Buna tepki gösteren öğrencileri de sınıfta dövmüş. Daha sonra bu durum öğretmen arkadaşlar arasında duyuldu. Öğretmenler odasında sohbet sırasında bu tutumun yanlış olduğunu; mademki Bakanlık Müfredata almış Amerika da olsa, Rusya da olsa işlememiz gerektiğini birkaç arkadaşla ben savundum. Bilimsel tavrın, bilim adamı tavrının tarafsızlık ilkesi temeline dayanması gerektiğini kişi nasıl düşünürse düşünsün öğretmen olarak konularını tam işlemesi gerektiğini savundum. Ve bunun tersi bir tutumun çağ dışı bir tutum olacağını söyledim. Kendi konularımdan örnek vererek Aristo mantığının çürütülmüş olduğu halde ve inanmadığım halde müfredat gereği işlediğim söyledim. Aynı gün kompozisyon yarışmasının seçici kurulunda görevli olduğumuz için Coğ. öğretmeni ile Müdür odasında karşılaştık. Bu konu orada yine açıldı. Ben aynı şeyleri söyledim.

Derslerimde öğrencilere daha çok söz vermeye, onların her konuda görüşlerini açıklayabilmelerine yardımcı olmaya çalıştım. Birçok öğrencide şovenist duygular ağır basıyordu. Çünkü birçoğunun ailesi komando zulmüne uğramış hala da uğramaktaydı. Onlara savunduklarını şeyin çıkar yol olmadığını Türkiye'nin sorunlarının bütün olarak düşünülebileceğini, batıda da aynı türden sorunların olduğunu söyledim.

Yine bölgenin çağ dışı yöntemlerinden olan kan davası, başlık, zorla kız kaçırma gibi geleneklerinin de yeni kuşaklarca değiştirilebileceğini her zaman söylerdim Tabii ki tüm olayların kökeninde ekonomik nedenin yattığını her zaman söylerdim.

Okul müdürü hiçbir dersime girmedi. Hiçbir arkadaşın dersine girmedi. Okula eğitimi denetleyecek hiçbir yetkili gelip, denetlemedi.

Mayıs ayı başlarında okula Bakanlık müfettişi Kemal Oğuzoğlu geldi. Beraberinde Milli Eğitim Md. Yardımcısı Suat Albayrak vardı. Öğretmenleri toplayarak

okulun sorunlarını görüşmek istediğini söyledi. Toplantıda herkesin düşüncelerini söylemesini istedi. Toplantıda ben başka okulların problem öğrencilerinin okulumuza geldiğini, öğretmen kadrosu yetersiz okulda eğitimin daha güçleştiğini söyledim.

Ertesi gün müfettiş öğretmenleri tek tek çağırarak okulda kürtçü, komünist akımların olup olmadığını sordu. En son ben çağrıldığımda aşağıdaki sorular bana yöneltildi:

1 — Coğrafya öğretmenine Bulgaristan ve Rusya'yı neden işlemediğini sormuşsun. Bunu niçin sordun? Hatta işlememek çağ dışı tutumdur demişsin.

2 — Mademki kürt halkı vardır, bunlar dillerini serbestçe konuşmalıdır demişsin. Neden söyledin?

3 — Türkiyede Kürt halkı vardır. O halde kürt milleti ve devleti de olacak demişsin. Niye söyledin?

4 — Lokantada Aşık Mahzuni Şerif'in bir plâğını birkaç sefer dinlemişsin. Ne amaçla dinledin?

Bu sorulardan ilkine: Konuşmamın yanlış anlaşılmış olduğunu çağ dışı sözünü kendi konularım için söylediğimi bildirdim.

İkinci ve üçüncü sorulardaki sözlerin etrafımdan hiçbir zaman söylenmediğini tümüyle uydurma olduğunu, böyle birşey söylemiş olsam adlî makamların hakkımda koğuşturma açacaklarını söyledim. Bu arada Atatürkçü düşünceyi kendime eylem kılavuzu edindiğimi ve tüm ideallerimin de bu odakta toplandığını söyledim, Yazdım.

Son soruya; Plâğı lokanta gibi «umuma mahsus» bir yerde dinlediğimi plâkta bir suç unsuru bulunmadığını istenirse «çamur yola basa basa Afşine Gel» plağını da getirebileceğimi söyledim.

Müfettiş gitti. Soruşturma hakkında hiçbir belge almadım. Suçlamalarla ilgili olarak adlî, idarî, inzibati hiçbir makam ifademe başvurmadı. Yalnız bir kez aynı okulda öğretmen olan nişanlımı müdür çağırarak benimle fazla samimi olduğunu bu durumun şikayet konusu olduğunu söyleyerek ifadesini aldı. Nişanlım da evleneceğimizi söyleyerek suçlamaların gülünç olduğunu söylemiş. Daha sonra bu konuda da bir belge gelmedi.

Eylül sınavlarından sonra Ankara'da 24 Eylülde evlendim. Aynı tarihte okula gelen bakanlık müfettişi iki arkadaşımın kürtçülük, komünizm propagandası yapmakla suçlayarak ifadelerini almış. Beni sormuş raporlu olduğumu bildirmişler. Sonra gitmiş. Raporum bitince ve okul açılınca Kızıltepeye geldim görevime başladım. Okul müdürü tayininin mutlaka çıkacağını söyleyerek ne program yaptı ne de hangi öğretmenin hangi dersi alacağı belli oldu. Okul açık olduğu halde bir hafta eğitim-öğretim yapılmadı. Sonra öğretmenler yalnızca branş derslerine girerek ücretli derse de giriyormuşcasına para aldılar, aldık.

Okul açıldı, 20 gün olduğu halde öğretmenler Kurulu toplantısı yapılmamıştı. Nihayet 22/Ekim/1973 günü öğretmenler kurulu toplandı. Gündemin 2. maddesi benim stajiyerliğimin görüşülmesi idi.

Kurul toplantısından sonra asil öğretmenler ve müdür stajiyerliğimin kaldırıldığını söyleyerek beni tebrik ettiler. Sonra asil öğretmenler stajiyerliğimin kaldırıldığına ilişkin tutanağı imzaladılar. Bu durumun Bakanlığa duyurulup, duyurulmadığını bilmiyorum. İlişikte stajiyerliğimin kaldırıldığına ilişkin belgeyi gönderiyorum.

Aynı toplantıda kitaplık kolu rehber öğretmeni seçildim ve çalışmaya başladım. Yönetmeliğin yapılmasını gerektirdiği tüm çalışmaları eksiksiz yapmaya başladım.

24/Kasım/1973 günü Müdürler Komisyonunun bir kararını aldım. Kararda stajiyerliğimin kaldırılmayarak görevime son verildiği bildiriliyordu. Oysa yukarıda da sunduğum gibi 24/Ekim/1973 günü stajiyerliğim kaldırılmıştı. Bu durumda karar çelişiktir. Yönetmeliğin stajiyerlikle ilgili maddesine göre, iki yıl stajiyerliği kaldırılmayan öğretmen hakkında işlem yapılır. Müfettişin fezlekesine göre karar verilmiş olsa: müfettiş suçlamalarla ilgili olarak ilçe yönetim kuruluna yargılanma ile ilgili öneride bulunabilirdi.

Md. Komisyonu kararında «diğer belgeler» sözü kullanılıyor ve bunun ne olduğu açıklanmıyor. Beni öğretmenlikten uzaklaştıracak ölçüde güçlü belgeler (!) var idiyse benim adli makamlara çağrılıp ifademe başvurulması gerekirdi. Benim gerekli formasyona sahip olmadığım belirtiliyor. Nedir formasyondan kastedilen? Nasıl ölçülmüş bu durum? Bilgi ve iş yapma yeteneğimi dersimi izlemeyen bir müdür nasıl bilebilir? Kaldı ki benim stajiyerliğim kaldırıldı.

Milli Eğitim Bakanlığında Müsteşar Muavinine dosyamı yeniden incelenmesi yolunda yaptığım sözlü dilek sonucu; dosyayı inceledi ve ilçe idare heyetine göndereceğini eğer hakkımda men'i muhakeme kararı alınırsa bunu bakanlığa getirecek göreve dönme isteminde bulunabileceğimi söyledi. Eğer lüzum-u muhakeme kararı verirlerse dilersem muhakeme olabileceğimi yada itiraz edip İl Disiplin Kuruluna sevk ettirebileceğimi söyledi. Eğer orası da men'i muhakeme kararı vermeyip lüzum-u muhakeme kararı verirse bu kez danıştaya gidebileceğimi söyledi.

İÇERDEKİLER

Viktor Serge

«Hapishanenin de sonu gelecek birgün. Ama insanlar kalacak ve insanlar ilerlemeye devam edecekler... Eski düzen çatlamaya başladı. Belki de tek bir darbe istiyor; Bunun için yaşamaya değer; hatta ölmeye bile. Herkes için yeterli ekmek olunca kimse hırsızlık yapmayacak. Kadınlar artık kendilerini satmadıkları zaman, akıl üstün geldiği zaman, suçlar ve cinayetler azalacak. Hapishaneler yok olacak o zaman. İnsanlar, geride kalan taşlara bakacaklar, bizim neler gördüğümüzü, neler çektiğimizi düşünemiyecekler bile... Biz nasıl onların güzelliğini, büyüklüğünü bugün anlıyamıyorsak. Onlar da bizim sefaletimizi anlayamıyacaklar. Yaşantı büyüyecek, özgürleşecek. Birgün...»

Yöntem Yayınları, Fiyatı : 15 TL.

KIYIMLAR BELDESİ...

Varan/1

Yıl. 1966 - 1967...

Demirci ilköğretmen okulu.

Sömürünün her yönden sürdürüldüğü Demirci'de bir aydın hocamız vardır. Öğretmen okulu meslek dersleri öğretmeni Ahmet TOPTAŞ. Yıllarca oradan oraya sürülmüş, işten elçektirilmiş, egemen güçlerin her türlü oyunlarının hedefi olmuştur. Türkiye'de kurulu sömürü düzeni Demirci'de apaçıktır. Köylerden merkeze, 35.000 nüfus halı dokumakta, 70-80 tüccar dokuyucuların sırtından yüzbinler kazanmaktadır.

Sömürü apaçıktır ya, görebilmektedir güçlük. Eğer kişide mangal gibi yürek yoksa, eğer bir korku kaplamışsa içini, ya da çıkar söz konusu ise «nasip» der.

1966-1967 Demirci'sinde Ahmet Toptaş dışında, tüm aydın geçinenler bilmezliğin, korkunun, suskunluğun içindedirler. «Sömürüye dur» dedirtmek isteyen Toptaş mıdır? Öyleyse temizlenmeli (!)... Telefonlar açılır Ankara'ya, Taktir alınır ağababalardan. Muhbirlik görevini yüklenir çıkarcılar.

Artık Ahmet Toptaş uzaktır bizlerden. Açığa alınmıştır. Demirci'de gerçeğe gözünü kapamıyacaklara ilk ihtardır.

Varan/2-3

Aradan geçen dört koca yılda sömürüye karşı çıkan tek tük genç fidanlar görülür. Bir telaş çarkın başındakilerde. Gerçek aydın kimdir çevrede «Bunalım, bulamazsak halkın kafasına da «gomonist düşünce sokarlar.» diye hemen harekete geçilir.

Namlular çevrede döner döner ve İmam-Hatip Okulu Fen Grubu öğretmeni Ali Rıza Başaran ile öğretmen okulu resim öğretmeni Arif Kâmil Önder'i bulur. Tüccar, şeriatçı takımın işbirliği ile ilk olarak Ali Rıza Başaran'ın evi taşlatılır. 24.4.1971 tehdit mektupları atılır. İmam Hatip Okul hocalarında 8'i tarafından sıkıyönetime ihbar ettirilir. (21.5.1971) Dosyası Sıkıyönetimden Salihli Ağır Ceza Mahkemesine sevkedilir. Başaran. 9 ay tutuklu kalmasına rağmen, doğru bir kez daha eğriden ayrılır ve 15.2.1973 de örnek bir kararla beraat eder. Arkasından idari kovuşturma... (Bu arada Varan 2 olarak Arif Kâmil Önder Simav Lisesine sürülmüştür.)

1972 Haziranında Ali Rıza Demirci'ye eşyalarını almaya geldiğiinde, mahkeme salonlarında yalan ve iftiraları sökmeyen çıkarcı çevreler Ali Rıza, Arif ve beni taşlatmış, bıçaklatmıştır. Kafalarımızdaki dokuz dikişlik yara ile asılsız haber veren bir muhbir tarafından suçlu gösterilmiştik basında.

Başarın'a tüm bunlar az görüldü ve Salihli Ağır Ceza Mahkemesinde beraat etmesine rağmen «mesleki yeteneksizlik, kıyafet bozukluğu» gibi sudan sebeplerle 25.8.1973 de görevine son verildi.

Varan/4

1971 Kasımında Demirci Lisesine stj. Türkçe öğretmen olarak atandım. Demirci'li olmam, daha öğretmen olmadan halı fabrikatör ve tüccarlarının sömürüsüne, şeriatçı çevrelerin ninnilerine karşı çıkmam nedeniyle çıkarcı çevreler tarafından izlenmekte olduğumun daha göreve başlarken farkındaydım. Okul müdürü «Demirci de nasıl bir kişi olduğunuz bilinmektedir. canmak istemiyorsanız davranışlarınızı ona göre ayyın.» sözü ile de bu durumu açıklamıştı. Ülkenin hu ihtiyacı olduğu o günlerde öğrenciler sağcı - solcu okul müdürü ve kliği tarafından ikiye ayrılıyor, birfın sırtı sıvazlanırken, solcu bilinenler sudan bahane dövülüyordu. Bu klikçe derslere öğrencilere kitap dalıyor, Peyami Safa'nın Necip Fazıl'ın kitapları psik derslerinde okutulmaya zorunlu tutuluyordu. Bozkurt zeti takmayan öğrenciler, tarih öğretmeni (!) Ali Er (klik mensubu) tarafından her ders kaldırılıyor, bilsinmesin =1= ile mükafatlandırılıyordu. (Örneğin 5-f okuyan Tahir Çakır.)

Kendi düşüncelerinde olmadığı için Ahmet Top adlı bir öğrencinin saçı kesilmek isteniyor, öğrenci tirmek istemiyence de «mecburi tastikname» ile oku uzaklaştırılıyordu. Bu tür yasa dışı davranışlara karşı mam nedeniyle klığın tahrikleri halk arasında yayılr başlandı. Eşimle birlikte okula giderken «gününüz kaldı». «Sizi de süründüreceğiz» sözlerini gülerek k lıyorduk.

1972 Mayısında, bu saldırgan güçlere karşı mücadelenin Kemalist düşünce olduğu inancıyla 10 sım 1970 tarihinde Milliyet gazetesi Atatürk ilaves çıkan Atatürk resminden alınmış rozeti Demirci'de ğıttım. (Resmin özelliği Atatürkün halk şapkası gi olması ve sol eli ile ileriyi işaret etmesiydi.)

Demirci Savıcsı Yücel Tezel'in dahiyane buluşu bu rozeti dağıtmakla 142/1 e muhalefet ettiğim sürüldü ve Salihli Ağır Ceza Mahkemesinde tutu olarak yargılanmaya başlandım.

1972 Haziranında dövülmemiz, yaralanmamız sonuçlanan olayın sorgusu için gittiğimiz hükümet b sında linç edilmek istendik. (Bu olayın içyüzü, savc kaymakamın nazik davranışları (!) aydın günlere ulaşmızda açıklanacaktır.)

Bu olaydan sonra Manisa-Halitpaşa ortaokuluna rildim. Arkadan «Şıp» bir müfettiş «Kılık kıyafet bo luğu nedeniyle Demirci'de olaylara sebebiyet verdiğ anlaşılmıştır, savunmanızı yapınız.»

Linç edilmeye varacak olaydaki sebep:

Siyah takım elbise, açık mavi gömlek giymek, edilmek için yeter nedense, linç edilenlere mezar lunmaz. Savunma alınır, gene de ceza alırız. «Di çekme» hem o denli büyük olayda sorumlu oluruz, de «Dikkat çekme» ile kurtuluruz. Hiç bu kafa yap daki bakanlık cezasız soruşturma bitirir mi? Adet yı bulsun. Ardından lisenin prestijini sarsmaktan «ihtar

Gene soluk almaya kalmadık, bir müfettiş dah Fakat bu kez «öyle bir suç yüklüyelim ki altından kamasın, aşından ekmeğinden olduralım» düşüncesi gönderilmiş.

Ve bu büyük düşünceyle almış kalemi eline.

1. Demirci Lisesinde, komünizm anlatıldığı gibi tü değildir, demişsiniz. (Böyle bir sözün denmediğini rencilerin ifadelerine yazdıklarını söylüyor müfettiş

1 kitaplığına asmışsınız. (Atatürk resmi yapan her etmene. Atatürk'ten korkanların uyguladığı klasik taktik.)

3. Atatürk'ün sol eli kasketinde resmini rozet olabastırıp dağıtmışsınız. (Atatürk'ün yüksek tirajlı bir etede çıkan resmini rozet olarak dağıtmıyacaktık da; nacılığına reklâm olsun diye Eğitim Bakanının mı roni dağıtacaktık?)

Eee... Atatürk resminden de suç unsuru çıkaramazdiye düşünmüş bay müfettiş ve...

4. Demiş:

Deniz Gezmiş ve arkadaşları asıldığı gün, ders yapmışsınız ve çok üzüntülü imişsiniz.

(Ders yapmadıysam okul müdürü neredeymiş. O gün, ıafta, o ay, o yıl farkına varmamış da bir yıl sonra farkına varılıyor?

Üzüntülü imişiz, okumak suç, yazmak suç, düşünmek , konuşmak suç... Haklı doğal ki bu denli normal ylar suç olursa, elbette üzülmek de suç olur.

Aman doslar, sakın üzülmeyin. Paranız yoksa ahamdülüllah sağlığım yerinde, büyüklerin sağ ol-

ruşturmaya uğrar, başınıza iş açarsınız.

Üçüncü öğretmenlik yılına girdiğimde, birçok öğretmene verilen «stajiyerliğinizin ol sebepten kaldırılmıyarak görevinize son» mükafatını bekliyordum. 23.10.1973 tarihli Bakanlık Müdürler Komisyonu Kararlı, 31.11.1973 tarihli Eğitim Bakanlığınca onaylı. 405.1.1973 sayılı karar da öyle denmemiş de :

«Salihli Ağır Ceza Mahkemesinde duruşması devam ettiğinden, görev başında kalması sakıncalı görüldüğünden, 657 sayılı kanunun 140. maddesine göre görevden uzaklaştırılmasına...» denmiş. Varan 4 yani...

Bir buçuk yıldır Mahkeme devam eder. Birbuçuk yıldır sakınca görülmemiş ve bugün görülüyor. Gidereyak ağaların gönlü hoş olsun.

İşin bir garipçe yanı da şu :

Demircide tüccar akımı dövdürür, taşlatır, bakanlık görevden uzaklaştırır. Son olarak çalıştığım Halitpaşa'da da 253 imzalı bir dilekçe yeniden göreve dönmem için bakanlığa gönderilir.

Muhbirlikte iki imza yeter de, iyi niyette iki bin imza yetmez değil mi dostlar? **Tevfik Tortamış**

'E HALK TORTAMIŞ'A DA SAHİP ÇIKTI

Yandaki sayfada «kıyımlar beldesi» adlı yazı_ a kendisinin ve arkadaşlarının kıyım öykülerine atan TÖB - DER Saruhanlı Şubemiz üyesi ve itpaşa Kasabası Ortaokulu Tevfik Tortamış'ın iden göreve verilmesi için halktan 253 kişinin ıklaşa imzaladıkları dilekçe aynen şöyledir :

«Kasabamız Ortaokulu Türkçe Öğretmeni iken lî Eğitim Bakanlığı Müdürler Komisyonunun .1.463 sayılı ve 23.10.1973 tarihli toplantısıngörevinden uzaklaştırılma kararına varıldığını enmiş bulunmaktayız. Gene öğrendiğimize göre evinin başında bulunması sakıncalı görülmüştür.

Tevfik Tortamış, birbuçuk yıldır kasabamızortaokul Türkçe Öğretmeni olarak bulunmakdı. Kasabamızda bulunduğu süre içinde görevbulunmasının sakıncalı olacağı bir durum ile şılaşmadık. kendisi Halitpaşada bulunduğu süe gerek öğretmenliği, gerekse davranışları yöıden takdirlerimizi kazanmış, ancak görevden klaştırılması bizi fazlasıyla üzmüştür. Kasaba: ve ortaokulumuz için hiçbir fedakarlıktan kamamış bir eğitimci olarak gayretle çalışmıştır. retmenlikte bulunmasında sakınca teşkil edecek hangi bir konuşması ve davranışı hiçbir zan olmamıştır.

Durum böyle olunca. bu öğretmenimizin yeen okulumuzdaki görevi başına verilmesi bizleri öğrencilerimizi fazlasıyla memnun edecektir.

Öğretmenimizi yeniden aramızda görmek için sek makamınızın gerekli ilgiyi göstereceğinize ncımızın tam olduğunu saygılarımızla sunarız.

Halitpaşa Ortaokulu
Türkçe Öğretmeni Tevfik Tortamış'ın
iden görevine verilmesini isteyen Halitpaşa'lılar.
27.11.1973

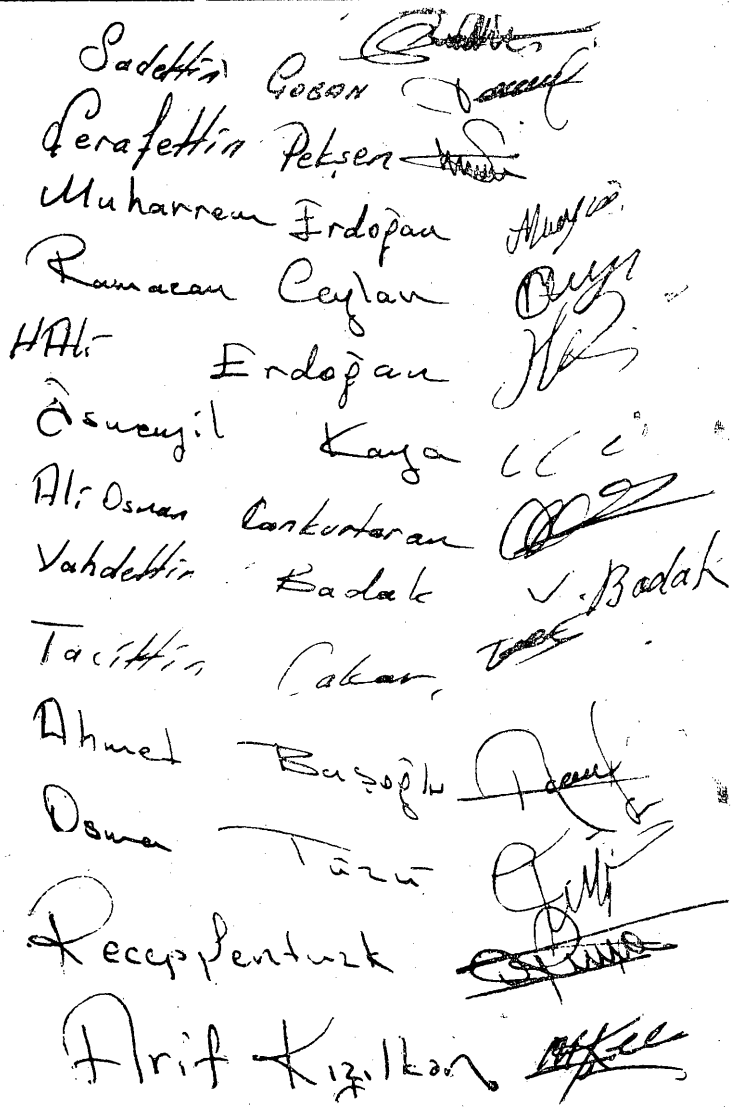

DİLEKÇE ALTINDAKİ İMZALARDAN BAZILARI

TÖB — DER

DURSUNBEY'DEN SEVGİLERLE

Halil ÖNCÜL

Doğunun adı çıkmış, sanki batı ve insanı çağdaş uygarlık düzeyine ulaşmışmış gibi...Dursunbey diye bir ilçe var batıda; köylerinde insanlar hayvanlarıyle yanyana yaşıyor. Sarı Hoca'sının ünü tek doktorundan daha yaygın. 5 çocuğunu yitiren 60 lık Fatma kadın, çocuklarının ölümü için «nazar oğul, nazar» diyor. Henüz şehir görmemiş. Devlet memuru olarak da tahsildar ile orman muhafaza memurunu tanımış. En büyük isteği, söyleyişiyle «akca ekmek» ve «bazar helvası» yemek. Geçmez paralar uzatarak alıp da göndermemi istedi.

İlçeye inen köylülerin ağaç altlarında kümeleşip de, simsiyah çavdar ekmeklerine katık diye aldıkları 200 gram zeytini ortaklaşa yiyişlerini içim burkula burkula az mı seyretmişimdir.

Bir lokma, bir hırka ve de öbür dünya felsefesiyle uyutulmaktadır insanlar. «Uyan ha uyan» diye türküler düzedursun İhsani. «Uyu» diye ninni söyleyenlerin sesi daha gür henüz. «İyi ki, yolunuz yapılmamış da güzel ahlâkınızı muhafaza edebilmişsiniz» diyor bir politikacıbaşı da, Uyanık tek kişi çıkıp: «yollarını kavuşak noktasında oturan ahlâksız» diyemiyor kendisine. Diyeceği günler gelecek elbet. Çünkü, Dursunbey'de de öğretmenler var.

Balıkesir ilinin sürgün yeridir Dursunbey. Sürgünler, arkasızlar, stajiyerler, er öğretmenler, muvakkat öğretmenler çoğunlukla burada göreve lâyık görülür. Akıllarınca güdümlerine almak, nakil vaadlarıyla örgütlenmeyi engellemek isterler. Örgütsüz bin kişiyi yönetmekten, örgütlü on kişiyi yönetmenin güç olduğunu bilmekte, örgüt sorunu ile ilgilenen kişileri baş düşman bellemektedirler. Yasal bir örgüt olan ve yasa dışı bir tek faaliyeti gösterilemeyen TÖB _ DER ve üyelerine tahammülleri yoktur.

Dursunbey'de TÖB - DER şubesinin açılmaması için neler yapılmadı. Girişimci arkadaşların öldürülecekleri bile söylendi. Meslek sorunlarının ve örgüt gereğinin bilinç zirvesindeki arkadaşlar göğüslediler tüm zorlukları ve açtılar şubeyi. Bu çorbada tuzum olmamasına rağmen, körün değneğini bellediği gibi parmaklarını bana doğrulttular. «Öğretmenler arasında ayrıcalık yaratıyorsun» diye tahkikat açtırdılar. Tedirginliklerini gördükçe öyle keyifleniyorum ki... Bana bu zevki tatdıran arkadaşlarım bin yaşasın.

Geçtiğimiz Cumartesi günü mütşebbis kurul, normal kongre ile görevini sona erdirdi. Bugüne dek çeşitli kuruluşların kongrelerini izledim. Dursunbey TÖB - DER şube kongresinde gördüğüm olgun havayı hiçbirinde görmedim. 50-60 km. lik karlı çamurlu patikaları arşınlayarak gelen dert yüklü, ama bilinç kokan öğretmen kardeşleri taktir etmemek ve gelecekten ümitlenmemek elde değildi. Dursunbey'de ilköğretim, ortaöğretim ayrıcalığını da yaratamamışlar. Her an bütün öğretmenler elele. Böylesine bilinçli kişiler arasına ikilik girmez, giremez.

Üye sayısı henüz az şubenin. Haberleşme ve ulaşım imkânlarının güçlüğünden doğuyor bu. «İdari baskılar da var» demiyoruz, olağan bu. TÖB - DER üyesi bunca öğretmen üzerinde bu baskı yok mu

Gelecekde devrim tarihini yazanlar günümüz öğretmeninin bir bölümünü suçlayabileceklerdir. Suçlananlar her halde TÖB - DER'li öğretmenler olmıyacaktır.

TÖB _ DER'li öğretmenler sizlere Dursunbey'den gönül dolusu saygılar, sevgiler.

BİR KIYIM KARARI ...

T.C.
Develi Kaymakamlığı
İdare Kurulu

Karar No : 68

İlçe İdare Kurulu Kaymakam Recep Ceylan'ın başkanlığında Tahrirat Katibi Mahir Kapusuz, Malmüdürü Mehmet Menteş, İlköğretim Md. Ömer Doğan, Hükümet Tbb. Necmettin Asım, Ziraat Mühendisi Oğuz Yalım ve Hükümet Veterineri Abdurrahman Eke'nin iştiraki ile toplandı.

Kayseri Milli Eğitim Müdürlüğünün Kaymakamlık Makamından muhavvel 23.11.1973 tarih ve 410.2/22459 sayılı yazısına bağlı tahkikat dosyası ve fezlekesi okunup incelendi.

Dosya Münderecatına göre :

Müşteki : Kamu Hukuku

Sanık : 1 — Aydemir Kumru, Develi Merkez Ortaokulu Öğretmeni. 2 — Hakkı Yalçın, Develi Merkez Ortaokulu Öğretmeni. 3 — Mustafa Terzi, Develi Lisesi Ortaokulu Öğretmeni. 4 — Adnan Özer, Develi Lisesi Başmuavini 5 — Mustafa Tüysüz, Develi İstiklal İlkokulu Öğretmeni. 6 — Mustafa Zileli, Develi İstiklal İlkokulu Öğretmeni.

Suç : Develi'yi, Kayserinin TÖS merkezi haline getirmek, aşırı sol taraftarı olmak, bu fikirlerle zehirlemek ve sol yayınları okumak.

Suç tarihi : 1971 yılı

Suç Yeri : Develi

Karar : Lüzumu muhakeme

Kararın mucip sebebleri :

Tetkik olunan dosya münderecatına göre; sanıklara isnat olunan suçları subuta erdirecek delil ve unsur mevcut bulunduğundan öğretmen Aydemir Kumru, Hakkı Yalçın, Mustafa Terzi, Adnan Özer, Mustafa Tüysüz ve Mustafa Zileli'nin Memurin Muhakematı hakkındaki kanunun 5. ve C.M.U.K. 196: maddesi gereğince Lüzumu Muhakemelerine, hareketlerine uyan T.C.K. 141 ve 142. maddeleri gereğince tecziyelerine ve duruşmanın Develi Asliye Ceza Mahkemesinde yapılmasına, gereği için karar ve dosyasının Kaymakamlık Makamına tevdiine 27.11.1973 tarihli oturumda ittifakla karar verildi.

HALKI UYANDIRMAK

Fevzi ÇEYLAN

Günümüzün en güçlü öğretmen örgütü olan TÖB - DER, gün geçtikçe güçlenmektedir. Bütün Türkiye öğretmenlerinin TÖB - DER'de birleşmesi, öğretmenlerin yurt ve dünya olaylarına daha doğru açıdan bakmasını sağlayacaktır.

200 bini aşan ülkemiz öğretmenlerinden 40 bini TÖB - DER'lidir. Yaptığımız incelemeler ve araştırmalar TÖB - DER'li öğretmenlerin örgütsüz öğretmenlere göre daha bilinçli olduğunu göstermektedir. Konuları bilmekte, güncel ve tarihî sorumluluğumuzun neler olduğunu daha doğru koyabilmektedir. Örgütsüz öğretmenlerimize neden örgütlenmediği sorulduğunda, sağlam bir yanıt vermemektedir. Arkadaşlarımızdan büyük çoğunluğu sorunların çözümünün başkaları tarafından yapılmasını bekliyorlar. Yasal haklarını kullanmaktan çekiniyorlar. 14 Ekim seçimlerinin sonuçları alınınca soluklarının genişlediğini sananlarımız, kısa süre sonunda, solunum güçlüğü çekmeye başlamışlardır. Katsayının 8'e çıkacağı, ek ders ücretlerinin 15'e yükseleceği geçici avuntularımızdır. O gün gelsin dertlerimiz daha da artacaktır. Çünkü hastaya verilecek ilâç başkadır.

Gerek örgütlü, gerek örgütsüz tüm öğretmenler başta eğitimin bozukluğundan yakınmaktayız. Partilerimizin hepsi de eğitim düzeninin bozuk olduğunu söylerler. Düzelmesi de şimdilik mümkün değildir. Bu bozukluk, egemen güçlerin işine yaramaktadır. Eğitim sorunlarının çözümünde tüm öğretmenler, ortak bir eylem içinde bulunmalıdırlar. Bu da ancak örgütlenmekle mümkündür. Bu satırları okuyan TÖB - DER düşmanı çevreler uzun süre örgütsüz öğretmeni TÖB - DER'den ayrı tutmaya çalışacaklardır. Arkadaşlarımız bilmeyerek bu oyuna gelmektedirler. Örgütten kaçmak kurtuluş yolu değildir. TÖB - DER'in, halkına ve öğretmenine hizmet edeceği bilindiğinden, egemen güçlerin kulaklarına elbette kar suyu kaçacaktır. Yöneticilerin bizim dertlerimizi çözüvereceğini düşünmek önemli yanılgıdır. Yanılgılarımızın biri de aldığımız eğitimin ve de kültürün bize yeter olduğunu sanmamızdır. Yetmediği için halka yeniliyoruz. Sermayenin güçleri ile görevimiz gereği uyuşamadığımıza göre, aldığımız eğitim yetersizdir. «Halkı ezelim ki uyansın» mantığı ile hareket etmek ise temelli akılsızlık olur. Bu durumda örgüt içinde kendimizi eğitmekten başka çıkar yol kalmamaktadır.

TÖB - DER'li öğretmenler olmanın bilincine ulaşan arkadaşlarımız halkımızla anlaşabilmektedir. Hiç bir kıyım halktan gelmemiştir. «Bu öğretmen solcu, fakat çocuğumu bunda okutacağım» diyen velilerimiz çoktur. TÖB - DER'li öğretmeni halk sevmektedir, ona inanmaktadır. Bu inancı veren öğretmen öğrencisi için geceyi gündüze katmaktadır. Halka Türkiye'de olanları açık örneklerle göstermektedir. Yasalara «kanun, kanun» diye bağıranlardan çok daha fazla saygılıdır. Yasaların ileriye doğru geliştirilmesi için çalışmaktadır. Halkını uyandırmaktadır. Yönetim halkımızın karşısında olan güçlerin elinde olduğu için öğretmen kıyılacaktır. Başbakandan kıyımın durdurulmasını istememiz sonuç vermeyecektir. Bunu biliyoruz. Bakanlığımızdan gelen soruşturmacılar «Solcu olduğunuz iddia edilmektedir, ne dersiniz?» gibi soruları bizlere sormaya devam edeceklerdir. TÖB - DER'li öğretmen halkın mutluluğu için çalıştığını ne kadar söylerse söylesin, yanlışlıkla öğretmen olmuş, okulunun süpürgesini çalan, dersine girmeden ücret alan bir kişi varsa soruşturmanın sonucu hırsızdan yana, onun lehine olacaktır. (Bu konuda elimizde belgeler ve soruşturmayı yapan müfettiş isimleri vardır.) Sonucun böyle olması tüm namuslu insanların gözünden kaçmamaktadır. Bu gözlem çok önemlidir.

TÖB - DER bilinçli öğretmenlerin örgütü olma yolunda gelişecektir. Örgüt eğitimi alan öğretmenler karşıdevrimcilere yenik düşmeyecek, devrimci görevini yerine getirecektir.

TÖB — DER'DEN ÖDEMELİ OLARAK EDİNEBİLECEĞİNİZ KİTAPLAR

1. Büyük Eğitim Mitingi : 5.00 TL.
2. Büyük Eğitim Yürüyüşü : 2,5 TL.
3. İlk İki Yılda TÖS : 2,5 TL.
4. Öğretmen Hukuk Rehberi : 2,5 TL.
5. T.C. Anayasası (1961) 1.00 TL.
6. Öğretmenin Uyandırma Görevi : 0.5 TL.
7. Sendika ve Grev : 0,5 TL.
8. Türk Halkının Beslenme Sorunu : 0,5 TL.
9. Toprak ve Tarım Sorunu : 0,5 TL.
10. Dünya Olayları ve Dış Politika : 0,5 TL.
11. Kredi Yağması : 0,5 TL.
12. Montaj Sanayii : 0,5 TL.
13. Savunma Stratejisi ve Ulusal Ordu : 0,5 TL.

Not : On liradan aşağı olan ödemeli isteklerde posta pulu gönderilmesi rica olunur.

DÜN VE BUGÜN

Avukat Halit ÇELENK

Yeni yıla girerken hukuk açısından ülkemizdeki gelişmeleri kalın çizgileriyle hatırlamak, bunları değerlendirmeye çalışmak, dünkü durumumuzu gözden geçirerek bugün önümüze çıkan sorunların neler olduğunu saptamak, sanırız yararlı olacaktır. Hemen söylemek gerekir ki böyle bir çalışma ancak toplumumuzun ekonomik ve sosyal gelişmelerinin incelenmesiyle mümkün olabilir. Bu köşede yazılacak bir yazı ile bu tür bir incelemenin yapılamayacağı açıktır. Bizim burada yapmak istediğimiz şey, geçtiğimiz dönemlere sadece hukuk yönünden kuş bakışı bir göz atmak, yasama ve yürütme organlarının hukuk alanındaki başarılarına ve olumsuz tutumlarına değinmek, böylece düne bakarak hukuksal gelişmemizde ulaştığımız aşamayı saptamaktır.

27 Mayıs'a Nasıl Gelindi?

1950 - 1960 döneminde ülkeyi yöneten siyasal iktidarlar Anayasayı çiğnemişler ve keyfî bir yönetim kurmuşlardı. Yasalar bir tarafa bırakılmış, yargı organlarının kararları hiçe sayılmış, yöneticiler hukuk dışına düşmüşlerdi. Oyları hangi yollarla topladığı bilinen bir çoğunluk partisi, kişinin temel hak ve özgürlüklerini hiçe sayıyor, basın özgürlüğünü kısıtlıyor, devlet radyosu ve yasa dışı yollarla desteklenen bir kısım basın halk oyunu yanlış yollara itiyordu. Sosyal ve ekonomik hayatın her alanı partizan davranışların etkisi altına alınmış, kurulan vatan cepheleri devlet dairelerine kadar sızmış, partizan idare olağan hale gelmişti. Tahkikat komisyonları kurulmuş, iktidar partisinin milletvekilleri muhaliflerini sorguya çekmiş, Güçler Ayrılığı İlkesi bir kenara itilerek yasama organı yürütme görevini üstlenmişti. Tek sözle iktidar yasa dışına düşmüş, meşruluğunu yitirmişti.

27 Mayıs hareketi işte bu anayasa ve yasa dışı yönetime karşı bir tepki olarak doğdu.

Tepki Anayasası

27 Mayıs hareketinden sonra, ülkemizin parlamento geçmişinde nitelik yönünden özel bir yeri olan Kurucu Meclis, Üniversitelerin de düşüncelerini alarak 1961 anayasasını hazırladı. Halk oyuna sunularak kabul edilen bu anayasa gerçekten bir «Tepki Anayasası» idi. **Türkiye halkı tarafından «Anayasa ve hukuk dışı tutum ve davranışlariyle meşruluğunu kaybetmiş bir iktidara karşı» gösterilen bu tepki, yukarıda açıklanan nedenlerle haklı bir tepkiydi. Bu nedenle bir çok anayasa uzmanı bu anayasayı bir tepki anayasası olarak nitelemektedir.**

Bu temel yasanın «Başlangıç Bölümünde şöyle deniliyordu ;

Bu Anayasa, «İnsan hak ve hürriyetlerini, millî dayanışmayı, sosyal adaleti, ferdin ve toplumun huzur ve refahını gerçekleştirmeyi ve teminat altına almayı mümkün kılacak demokratik hukuk devletini bütün hukukî ve sosyal temelleriyle kurmak için» ilânedilmiş ve yurdumuzun «Hürriyete, Adalete ve fazilete âşık evlatlarının uyanık bekçiliğine emanet» edilmiştir.

Yani Anayasayı yurdumuzun uyanık bekçileri koruyacaktı.

27 Mayıs'dan Sonra

27 Mayıs Anayasası kişinin temel hak ve özgürlüklerine saygılı, ekonomik ve sosyal haklara yer veren bir anayasaydı. Bu Anayasa çift meclis sistemini getirmiş, Anayasa Mahkemesi'ni kurarak Büyük Millet Meclisinin Anayasaya aykırı yasa ve işlemlerini denetleme olanağını sağlamış, yürütmenin bütün eylem ve işlemlerini yargı denetimine bağlı tutmuş, memura sendikal haklar tanımış, temel reformları emretmiş, özetle «Sosyal Hukuk Devleti»nin gerekli kurallarını beraberinde getirmişti.

İktidarların görevi, bu anayasaya uygun yasaları getirmek, Vatandaşın temel hak ve özgürlüklerine saygı göstermek, reformları gerçekleştirmek ve hukuk devleti ilkesini bütün kuralları ile işler hale koymaktı.

Görev Yapıldı mı?

27 Mayıs Anayasasının ilanından bir süre sonra yönetimi ele alan iktidarlar Anayasaya karşı bir tutum içine girdiler. Özellikle 12 Mart öncesi dönemde Anayasa adetâ rafa kaldırıldı. Anayasanın getirdiği ve bütün uygar ülkelerde saygı gören kurumlara, örneğin Anayasa Mahkemesine karşı bir tutum takınıldı. Anayasaya aykırı çoğu yasaların bu yüksek Mahkemece iptal edilmesi ve Parlamentoya geri çevrilmesi bu tutuma neden oldu. Yasaya aykırı yönetsel işlemlerin çoğunun yargı organlarınca iptal edilmesi ve verilen yürütmenin durdurulması kararları karşısında Danıştaydan da şikâyetler başladı. Yürütme, Danıştay kararlarının çoğunu uygulamadı. Anayasanın emrettiği reformları bir kenara itti. Toprak Reformu, eğitim reformu, vergi reformu gibi temel reformlar yapılmadı.

Böylece Anayasanın özüne ve sözüne aykırı bir yöntem izlendi ve **Hukuk devleti ilkesi «ulaşılması gereken bir hedef» olarak kaldı.**

12 Mart Sonrası

12 Mart'tan sonra 27 Mayıs Anayasasına karşı daha

önce takınılan tutum daha da şiddetlendi. Anayasa Lüks lân edilerek değiştirilmesi yoluna gidildi. **Böylece Anayasanın en önemli altmış maddesi değiştirildi** ve bazı naddeler Anayasadan çıkarıldı. Anayasadaki kamu görevlilerinin sendika kurma hakkı kaldırıldı. Birçok temel hak ve özgürlükler kısıtlandı. Anayasada Devlet Güvenlik Mahkemelerinin kuruluşuna yer verilerek bu temel kasanın «yargı» bölümünde bir çelişki yaratıldı. Mahkemelerin bağımsızlığı ilkesiyle «tabii hâkim» ilkesi zedelendi. Çıkarılan dernekler yasası ile kişinin anayasal haklarını ve düşünce açıklama özgürlükleri kısıtlandı. Bunu, Milî Eğitim Temel Yasası, Toplantı ve gösteri yürüyüşleri kanunu, Polis vazifeleri ve salâhiyetleri yasası değişiklikleri, Üniversiteler yasası gibi Anayasaya aykırı yasalar izledi.

Bu yasaların çoğu hakkında, Anayasaya aykırılıkları nedeniyle iptalleri için Anayasa Mahkemesine davalar açıldı.

Hukuk alanındaki uygulamalar da Anayasadan uzaklaştı ve yasalara aykırı bir yöne girdi. Dünyanın bütün uygar ülkelerinde vazgeçilmezliği ve kutsallığı tartışmasız kabul edilen savunma hakkı sınırlandı. Sanıklar sorumsuz ve gayri resmi örgütler tarafından sorguya çekildi. Sorguya çekilen bu kişilere insanlık dışı işkenceler yapıldı. İşkence iddia ve şikâyetleri dinlenmedi ve soruşturma konusu yapılmadı. Burada sadece önemli gördüğümüz bazılarına değinilen yasa dışı uygulamalar halkımızda hukuka karşı duyulması gereken güveni sarstı. Yasaların Egemenliği üzerinde kuşkular doğdu ve bu kuşkular yaygın hale geldi.

Bugün

Bugün toplumca önümüzdeki görev, 27 Mayıs anayasasını ve onun getirdiği sosyal hukuk devletini bütün olanakları kullanarak savunmaktır. Geçtiğimiz yıllarda Anayasamızın en önemli maddeleri üzerinde ve yasalarımızda yapılan değişiklikler ve kabul edilen antidemokratik yasalar, hukuk devleti ilkesinin özünü yaralanıştır.**Bu yasama çalışmaları sonunda meydana gelen hukuksal ortam, özellikle temel hak ve özgürlükler yönünden 27 Mayıs Anayasasına göre bir gerileme olmuştur. Değiştirilen maddeler Anayasanın en önemli maddeleridir.** Temel hakların özü ile ilgili II.inci madde, özel hayatın korunması ve gizliliği ile ilgili 15. madde, Basın ve yayımla ilgili 22. madde, Dernek Kurma hakkı ile ilgili 29. madde, kişinin güvenliği ve tutuklama ile ilgili 30. madde, «Tabii hâkim» ile ilgili 32. madde, sendika kurma hakkı ile ilgili 46. madde, Yargı ile ilgili 114. madde, Memurların sendikalara giremeyeceğine dair 119. madde, Üniversitelerin bağımsızlığı ile ilgili 120. madde, Radyo ve Televizyon ile ilgili 121. madde, Sıkıyönetim ve savaş hali ile ilgili 124. madde, askerî yargı ile ilgili 138. madde bunlar arasındadır.

Kamu görevlilerine sendika kurma hakkı tanıyan 46. maddenin değiştirilmesi ve **memurların sendika kurma haklarının ellerinden alınması,** kişinin temel hakları açısından bir geriye dönüştür.

Yeni kabul edilen **dernekler yasası, dernek kurma hakkını kısıtlamış,** derneklerin düşünce açıklama özgürlüklerini sınırlamış, **dernekleri adeta işlemez hale getirmiştir.**

Polis vazife ve selahiyetleri yasasında yapılan değişikliklerle idare âmirleri ve polis tarafından mahkeme kararı olmaksızın kişinin üstünün, özel kâğıtlarının ve eşyasının aranmasına ve bunlara el konulmasına, meskenlere, iş yerlerine ve eklentilerine girilmesine, bu yetkilerin polis teşkilatı bulunmayan yerlerde jandarma karakol komutanları tarafından kullanılmasına olanak sağlanmıştır. **Bu yasa değişikliği, Anayasamızın özel hayatın korunması ve konut dokunulmazlığı ilkelerini güvencesiz hale getirmiştir.**

Yasaların Anayasalara aykırı olamayacağı kuralına ters düşen bu yasalar ve yasa dışı uygulamalar, yasaların egemen olduğu devlet diye tanımlanabilecek olan hukuk devletini yaralamıştır. **12 Yıldan beri ulaşılması gereken bir hedef, gerçekleştirilmesi gereken bir amaç olarak karşımızda duran «Hukuk Devleti» bugün düne göre daha da uzaklara itilmiştir.**

27 Mayıs Anayasasına dönülmesi, hukuk devleti ilkesinin söz ve öz olarak gerçekleştirilmesi, yasaların egemen olduğu bir toplum düzeninin yaratılması, yasa dışı uygulamalara son verilmesi, antidemokratik yasaların değiştirilerek demokratik bir hukuk ortamının sağlanması bugün çözüm bekleyen önemli bir sorun olarak önümüzde durmaktadır.

HABORA KİTABEVİ

Roman/Hikaye :

PENGUENLER ADASI (A. France) 20.00
HAYATA DÖNÜŞ (G. Karaslavof) 15.00
SEVDA GELİN (G. Karaslavof) 15.00
NSANLIK UĞRUNA (B. Polevoy) 25.00
ÇIPLAK AYAKLAR (Z. Stancu) 25.00
PANORAMA (Aragon) 15.00
ALLAHIN FUKARASI (N. Kazancakis) ... 20.00
İKİ KIZ (Vera Panova) 10.00
ÇOCUK (Vera Panova) 10.00
BÜYÜK MÜCADELE (S. Daskalof) 25.00
MACERA (Jack London) 15.00
İSYAN (B. Traven) 15.00
GECE ZİYARETÇİLERİ (B. TRAVEN) ... 15.00
ALTINA HÜCUM (B. Traven) 15.00
HAFTA SONU (R. Merle) 15.00
ASLANLAR ŞİRKETİ (T. Fall) 20.00
CEZAEVİ GÜNLERİ (M. Frisch) 25.00
DEMİR VE ATEŞ (H. Sienkiewicz) 25.00
İSPANYOL ŞENLİĞİ (H. F. Rey) 15.00

İncelemeler :

LEİPZİG DURUŞMASI (E. Fischer) 15.00
YASAK KİTAPLAR (B. Habora) 6.00

Şiirler :

SON ŞİİRLERİ (N. Hikmet) 15.00
GÜLKILIÇ (İ. Emin) 4.00

TÖB - DER Şubelerine toplu siparişlerde % 35 indirim uygulanır.

(Not : Türkiye'deki bütün TÖB - DER Şubelerine katalog gönderilmiştir... Ayrıca isteyenlere katalog gönderilir... Kataloglarımızda toplatılan ve tükenen kitaplarımızın dışında bütün eserlerimizin listesi vardır.)

HABERLEŞME ADRESİ : HABORA KİTABEVİ
P.K. 6 BEYAZIT - İSTANBUL

EĞİTİM KÖŞESİ

FEODAL TOPLUM ÜZERİNE

— I —

Doğada ve toplumda gelişme ve değişme birbirine zıt güçlerin bir canlı varlıkta veya bir toplum düzeninin içinde sürekli olarak çatışmasından doğar. Canlı varlıklarda olduğu gibi, toplumlarda da, egemen olan düzen, kendi içinde kendini yıkacak ileriye yönelik unsurları taşır. Bu unsurlar sürekli olarak düzenle çatışma halindedirler. Eskiyi yıkan ve yeniyi kuran bu çatışmayı toplumların gelişim tarihinde izlemek mümkündür. Diğer toplumlarda olduğu gibi köleci toplumdan feodalizme geçişte de bu temel yasa kendini göstermiş, örneğin feodal düzenin temelini teşkil eden el sanatlarının az gelişmiş biçimleri köleci düzende filizlenmiştir.

Feodal düzen Batı Avrupa'da Roma Köleci sisteminin yıkıntıları üzerinde yükseldi. Roma İmparatorluğu 15. yüzyılın sonlarına doğru yıkıldığında, Roma'yı ele geçiren kavimlerin önceleri kamu mülkiyeti haline getirdikleri toprak, kısa bir süre sonra yine aynı şefler, yöneticiler tarafından paylaşıldı. Krallar toprağı önce kendi maiyetleri arasında, bu kimselerin hayatta kaldıkları sürece kullanmaları şartıyla dağıttılar. Ama sonraları toprak yine bu kişilerin babadan oğula geçen özel mülkiyeti haline geldi. Monarşik yönetimin en başta gelen savunucusu olan Kilisenin kendisi, en büyük toprak sahiplerinden biriydi. Feodal düzendeki bu toprak dağılımının en önemli özelliklerinden biri, yeni toprak sahibinin, sahip olduğu toprak karşılığında krala askerî hizmetlerde bulunma zorunluluğu idi.

«Toprak artık özel mülkiyet olarak verilmiyordu. Egemen sınıfın temsilcileri, ancak kendi topraklarında silah altına alınan birliklerin başında krallık ordusuna hizmet etmeleri şartı ile malikane ya da yurtluk (fief) denilen topraklara sahip olabiliyorlardı. Mülkiyetin bu şartlı biçimine gedik... deniyordu. Gedikler soydan geçme değillerdi, bu imtiyaz hayat boyunca veriliyordu. Eğer kendisine gedik verilen kimse askerî görevlerini yerine getirmiyorsa, toprak her an elinden alınabiliyordu. Gedikten yararlanan kimsenin ölümünden sonra yararlandığı malikane, krala ya da onun varislerine geçiyordu.»

Toprak üzerinde fiilen çalışanlar yine küçük üreticilerdi. İnsanların sadece efendileri değişmişti o kadar. Ezilenler bu düzende de yeni egemenlere yani «feodal» lere hizmet ediyorlardı. «Feodal toplum, özellikle Ortaçağın başlangıcında, pek çok sayıda küçük prensliklere ve küçük devletlere bölünmüştü. Feodal toplumun egemen sosyal tabakaları asiller ve papazlardı. Köylünün hiç bir siyasî hakkı yoktu. Köylülerle feodal senyörler arasındaki sınıf mücadelesi feodal toplumun bütün tarihi boyunca sürüp gitmiştir.» Dağıtılan toprağa «feod» veya «fief», dağıtanlara yani feodal efendilere ise «feodal» ler deniyordu. Yeni düzenin adı buradan geliyordu.

Hemen hemen her ülkede feodalizmin gelişimi b zer şekillerde oldu. (Örneğin Rusya'da, tarım, halkın mel uğraşı haline geldiği zaman, önceleri «Tanrı» malı sayılan ve köylü komününün malı olan toprak, nen Batı Avrupa'da olduğu gibi prensler tarafından g pedildi. Böylece bu ülkede feodal düzenler halkasına lenmiş oldu.

Derebeylik düzeninin ilk zamanlarında köylüler y toprakta çalışan, derebeyinin egemenliği altındaki üreti ler, bulundukları yeri terkedip başka bir derebeyinin t rağında çalışma hakkına sahiptiler. 16. yüzyılın sonur bu hakları ellerinden alınarak «Toprak köleleri» y «serf» oldular. Artık bulundukları topraktan bir yere rılamıyorlardı, sürekli olarak o toprakta ve o derebeyi emrinde çalışmak zorundaydılar. Bir bilim adamı feo bağımlılığa «taşınamaz mal köleliği» der. Çünkü topı kölesi doğumundan ölümüne dek efendisine bağımlıc Bu bağımlılık, düzenin son zamanlarında efendilerin mürüsü dayanılmaz hale geldiğinde köylü isyanlarının mel sloganlarından biri oldu.

Aynen köleci toplumda olduğu gibi, efendiler topı kölelerini alırlar satarlar, kumarda kaybederler, onl atlarla eşeklerle değiştirirlerdi. Bir derebeyinin gücü, hip olduğu toprağın büyüklüğü ve bu toprak üzerin yaşayan «Can» (köle) sayısı ile ölçülürdü. Görüldü gibi bir köle ile bir toprak kölesi arasındaki fark y denecek kadar azdı. «Derebeylik toplumunun üretim il kilerinin temeli, derebeyinin toprak üzerindeki tam, üı tici olan toprak kölesi köylü üzerindeki sınırlı mülkiye dir. Feodalitenin temel ekonomik kanunu, derebeyin toprak üzerindeki tam, üretici toprak kölesi köylül üzerindeki sınırlı mülkiyeti temeline bağlı olarak köyl lerin çalışması ile sağlanan ve derebeylerinin ihtiyaçla nın giderilmesi için kullanılan bir ürün fazlasının ür tilmesidir.» Köleyle serfin tek farkı, serfin çok az b süre de olsa, çalıştığı toprakta kendisi için de çalışıp ür tim yapabilmesi idi. Yukarıda sözü edilen «sınırlı» mi kiyetin anlamı budur. Köleci sistemin kapılarını kapay ve köleler için imkânsız olan bu yeni çalışma biçin yeni toplumdaki gelişmeyi sağladı ve üretim ilişkilerin temelini oluşturdu.

Feodal sistemde ekonomi, köleci sistemdeki gibi, t melinde «Doğal» ekonomiydi. Yani köylüler öncelik kendi öz tüketimleri için üretim yapıyorlardı ve değişi olayı sistemin ileri aşamalarına dek tesadüfi niteliği muhafaza ediyordu. Feodal beyler de ticarete nadire girişiyorlardı. Kendilerinin ve ailelerinin gereksinmele toprak köleleri tarafından sağlanıyordu. Her türlü z naatkârlar, fırıncılar, demirciler, marangozlar, dokumac lar, değirmenciler efendinin toprağında barınır ve çal

rdı. Feodal sistemin temel özelliklerinden biri de, nın ve yerli (mahalli) ticaretin birleşmesiydi. Bu birle doğal ekonominin temelini oluşturdu.

Düzenin ilk zamanlarında fennî tarım metodları çok ldi. 9 - 10. yüzyıllarda Batı Avrupa'da halâ uzun sünadas sistemi uygulanıyordu. Bir toprak parçası ardına yıllarca sürülüp ekiliyor, daha sonra 20 - 25 yıl ar dinlenmeye bırakılıyordu. Bu sistemde «ekilebilir ağın» ancak 1/5'i veya 1/4'ünden yararlanılıyordu. ıa sonraları iki yıllık almaşık ekim sistemi uygulandı, II. yüzyılda üç yıllık almaşık ekim sistemi ise düzeyıkılışına dek temel ekim biçimi olarak süregeldi.

Kullanılan araçlar da —bel, orak, tahta, saban, kazar— epey ilkeldi. Birbiri ardısıra gelen savaşlar neiyle çok az miktarda çiftlik hayvanları vardı. Köylü sapana kendilerini koşmak zorunda kalıyorlardı.

Bütün bu koşullara rağmen feodal düzen, köleci düden çok daha ileri bir aşamaydı. Üretim güçleri eski ene göre epey gelişmişti, insan emeğinin üreticiliği mıştı.

Yavaş yavaş bostancılık, hububat ekimi, çiftçilik, yağ şarap yapım metodları, demir eritme teknikleri gelişiyor, demir sabanlar, tırmıklar ve dokuma tezgahları yaygınlaşıyordu.

Ticaretin gelişimi ve zanaatkârların kullandıkları iş araçlarının giderek ilerlemesi, bu düzeni izleyen kapitalist manüfaktürün doğuş koşullarını hazırladı.

«... Zanaatkârlar şehirlerde toplandı. Bu toplanma şehirle köy arasında bir değişim hareketi doğurdu. Ticaret canlanmaya başladı. Kıymetli madenlerin Bizansta toplanmış olması yakın ve uzak ticaretin daha çok gelişmesini engelliyordu. Fakat ticaret bir zorunluluk haline geldiğinden bu kıtlığın çaresi bulundu. İçlerinde kıymetli madenlerden çok bakır ve kalay bulunan... paralar basıldı. Bunların değerleri değişik olduğundan kölelik devrinde olduğu gibi sarraflık gelişti ve bankacılığa dönüştü. ...Toprağa dayanan derebeylik, ticaret ve bankacılık karşısında ikinci plâna düştü. Haçlı seferleri Akdeniz ticaret yolunu yeniden açtı. Yakın doğu'da Batılı tacirler yerleşti. Ticaretin gelişmesi daha da hızlandı. Ticaretin bu gelişmesi sanayie hız verdi. Sanayiin gelişmesi lonca sınırlamalarını sarstı ve manifaktüre yol açtı. Bunlar ilk kapitalist girişimlerdi.»

(devamı var)

VARLIK YAYINLARI SUNAR

KİTABIN ADI	YAZARI	FİATI
Atatürk'ün Özel Mektupları		5 »
Kötülük Çiçekleri	Suut Kemal Yetkin	5 »
Şiir Sanatı	Yaşar Nabi	5 »
Atatürk Şiirleri Antolojisi		5 »
Dil Devrimi	Tahsin Yücel	5 »
Dünya Tarihinde Büyük Siyasi Davalar	Semih Tiryakioğlu	5 »
Dine Karşı Düşüncenin Tarihi	Albert Bayet	5 »
Yaşama Sanatı	Andrè Maurois	5 »
Vatan Şiirleri Antolojisi		5 Lira
Mustafa Kemal ve Çetecilik	Yavuz Abadan	5 »
Bizim Uşak ve Ötekiler	Baki Süha Edipoğlu	8 »
İki Dünya Savaşı	Georges Lestien	5 »
Karıncaların Dünyası	Drek Wragge Morley	5 »
Çağdaş Türk Ed. Sosyal Konular	Kemal Karpat	5 »
Dünyamızın Hayat Hikayesi	Max Kemmerich	5 »
Tarihte Garip Olaylar	George Gamow	5 »
Uygarlık ve Barış	Dr. Albert Schweitzer	5 »
Mistizm Gizemcilik Tasavvuf	Henri Sèrouya	5 »
Çağdaş Görgü Sözlüğü		5 »
Türkiye Mektupları	H. Von Moltke	5 »
Japon Şiiri		5 »
Uzay Bilgisi	William J. Weiser	5 »
Rüyalar Üzerine İki Deneme	S. Freud İ. Türek	5 »
Mutlu Olmak Sanatı	Alain	5 »
Başlangıcından Bugüne Dünya Şiiri		8 »
Atatürk ve Kurtuluş Savaşı	Ceyhun Atuf Kansu	8 »
Sanat Tarihi	Zahir Güvemli	8 »
Dünya Edebiyatçıları Sözlüğü	Ender Gürol	8 »
Bilimden Beklediğimiz	Bertrand Russell	8 »
Dünya Ekonomi Tarihi	Gerhard Köhnen	5 »
Yeni Eğitim	Angela Medici	8 »
Türkçülüğün Esasları	Ziya Gökalp	5 »

ADALET PARTİSİNİN "İLERİCİ,, EĞİTİM POLİTİKAS

14 Ekim seçimlerinden önceki propaganda çalışmaları sırasında Adalet Partisinin sözcüleri bu konuda gerçekten de doğruyu söylüyorlardı: Bu partinin tek başına iktidar olmasından sonra İmam Hatip Okulları ile Kur'an Kursları'nın sayısı hızla arttırılmış, binlerce Vatan çocuğuna bu «teolojik eğitim kurumları» nda eğitim olanakları sağlanmıştı. MSP'nin din konusundaki eleştirileri karşısında A.P. gerçekten de güçlü bir koza sahipti. Bu kozdan gereği gibi yararlanılmadıysa bunun kusurunu, A.P. sözcüleriyle militanlarında değil, «teolojik eğitim kurumları» nın halkımız üzerinde artık eskisi kadar etkin olamayışlarında bulmak gerekir. Yoksa A.P. verdiği sözü tutmuş,, «gayri milli» ve «gayri ahlâkî» niteliklere bürünmüş normal eğitim kurumlarını bir kenara iterek, bu dünyada aç ve sefil yaşayan, halkımızın hiç değilse öteki dünyada mutlu yaşayabilmesini sağlamak amacıyla, «teolojik eğitim kurumları» na ağırlık tanınmıştır. Böylece birtakım yeni yetme ideologlar tarafından üretim güçlerini geliştirdiği ve dolayısıyla ilerici olduğu ileri sürülen A.P., halkımızın midesine değil, kalbine ve ruhuna sahip çıkıyordu.

Devlet İstatistik Enstitüsü tarafından yayınlanan 1971 yılı Türkiye İstatistik Yıllığı Adalet Partisinin bu fedakâr, yapıcı ve ilerici politikası hakkında ilginç sayılar veriyor. Örneğin ortaokul seviyesindeki İmam Hatip Okullarındaki gelişmeleri incelediğimizde, 1963 - 1971 yılları arasındaki dönem için Tablo 1'deki değerleri elde ediyoruz:

TABLO — 1
1963 - 1971 YILLARI ARASINDA ORTAOKUL SEVİYESİNDEKİ İMAM HATİP OKULLARINDA ORTAYA ÇIKAN GELİŞMELER

Yıllar	Okul sayısı	Öğrenci sayısı
1963 — 1964	26	8576
1964 — 1965	26	9676
1965 — 1966	30	11832
1966 — 1967	40	17242
1967 — 1968	58	24816
1968 — 1969	69	32095
1969 — 1970	71	37208
1970 — 1971	72	42600

(Kaynak : Türkiye İstatistik Yıllığı 1971. D.İ.E. s. 124)

Tablo 1'in gösterdiği gibi, 1963 - 1966 yılları arasında ortaokul seviyesindeki İmam Hatip Okullarıyla bu okullarda okuyan öğrencilerin sayılarındaki büyük bir artış olmamıştır. Buna karşılık A.P. nin iktidar olmasıyla birlikte, 1966 yılından sonra bu sayıların büyük ölçüde arttığını görüyoruz. Bu gerçeği daha da somutlaştırmak için aynı dönemde resmî ortaokullarda meydana gelen gelişmeleri incelediğimizde ise Tablo 2'deki sayılarla karşı karşıya kalıyoruz:

TABLO — 2
1963 - 1971 YILLARI ARASINDA RESMİ ORTAOKULLARDA ORTAYA ÇIKAN GELİŞMELER

Yıllar	Resmi Ortaokullar	Öğrenci say
1963 — 1964	730	324741
1964 — 1965	761	334786
1965 — 1966	834	391309
1966 — 1967	956	470541
1967 — 1968	1121	545262
1968 — 1969	1292	614262
1969 — 1970	1519	676901
1970 — 1971	1734	786496

(Kaynak : Türkiye İstatistik Yıllığı, 1971. D.İ.E. s. 1

Tablo 2'ye göre 1963 - 1971 döneminde resmî o okullarda okuyan öğrenci sayılarında da artışlar hus gelmişse de bu artışlar İmam Hatip Okullarındaki ar lar seviyesinde olmamıştır. Nitekim «teolojik eğitim rumları» ile resmî ortaokullardaki artış yüzdelerini k şılaştırdığımızda Tablo 3'ü elde ediyor ve bu gerç açık bir şekilde görüyoruz:

TABLO — 3
ORTAOKUL SEVİYESİNDEKİ İMAM HATİP OKULLARIYLA RESMİ ORTAOKULLARDAKİ ARTIŞ YÜZDELERİNİN KARŞILAŞTIRILMASI

Dönem	İmam Hatip Okulları	Resmi Or Okullar
1963 — 1966	% 15.4	% 14.2
1966 — 1969	% 72.5	% 35.1
1963 — 1971	% 176.9	% 137.5
1963 — 1971 (katı)	2.8	2.4

İmam Hatip Okulundaki öğrenciler	Resmi O Okullard öğrencil
% 37.8	% 20.
% 86.1	% 30.
% 396.7	% 142.
5.0	2.

Görülüyor ki A.P. nin iktidara gelmesinden önceki yıl içerisinde orta okul seviyesindeki İmam Hatip Ok larının sayısı % 15.4 oranında artarken, A.P. nin t başına iktidar olduğu 1966 - 1969 döneminde bu ar % 72.5'e çıkmış, 1963 - 1971 döneminde ise İmam Ha Okullarındaki toplam artış % 176.9'a ulaşmıştır. Bu karşılık A.P. nin iktidar olmasından önceki 3 yıllık r mi orta okullardaki artış oranı İmam Hatip Okulları daki artış oranına çok yakın ve % 14.2 dir. 1966 - 19 döneminde bu artış % 35.1 olmuş ve 1963 - 1971 dön mindeki toplam artış % 137.5'i bulmuştur. Bununla b raber resmi orta okulların artış hızının İmam Hatip Ok

nın artış hızından daha düşük olduğu ortadadır. Diyandan yine 1963 - 1966 döneminde orta okul seviindeki İmam Hatip Okullarında okuyan öğrencilerin ısı % 37.8 kadar artarken aynı dönemde resmi orta ıllardaki artış oranı % 20.5 olmuştur. A.P. nin ikti olmasından sonra, 1966 - 1969 yılları arasında orta ıl seviyesindeki İmam Hatip Okullarında eğitim gören enci sayısı % 86.1 oranında artmış, resmi ortaokullaki öğrenci sayısı artışı ise ancak % 30,7 oranında mıştır. 1963 - 1971 dönemi için orta okul seviyesini İmam Hatip Okullarında eğitim gören öğrenci sanda % 396.7 oranında korkunç bir artış ortaya çıken, resmi orta okullardaki öğrenci sayısı artışı yine ece % 142.2 kadardır. Diğer bir deyişle 1971 yılında mi ortaokullarda eğitim gören öğrencilerin sayısı 1963 ndaki sayının 2.4 katı iken, bu değer İmam Hatip ulları için 5.0 ulaşmıştır. Görülüyor ki A.P. verdiği e sadık kalmış ve vatan çocuklarının sadece «gayri lî» ve «gayri ahlâkî» eğitim kurumlarında değil, «teok eğitim kurumları»nda da eğitilebilmeleri için büyük ret sarfetmiştir.

Öte yandan aynı yıllar arasında halk dersaneleri ile dersanelerde ders veren öğretmen ve okuma yazma enen öğrencilerin sayısı azalırken, Kur'an kurslarıyla r'an kursu öğretmen ve öğrencilerinin sayısı da büc oranda artmıştır. Tablo 4 bu gerçeğe ışık tutmakır :

TABLO — 4

Halk Dersaneleri ile Kuran Kurslarındaki Gelişmeler

llar	Kurs sayısı	Öğretmen sayısı	Öğrenci sayısı
53 — 1964	3377	3250	62973
54 — 1965	3135	3159	56301
55 — 1966	2363	2380	41852
66 — 1967	2470	2476	43048
67 — 1968	2209	2225	38763
68 — 1969	3297	3108	51393
69 — 1970	2846	2864	47409
70 — 1971	2361	2232	40155
zalma			
969 — 71)			
nemi için	**% 29.2**	**% 51.3**	**% 36.2**

Kur'an Kursları

Kurs sayısı	Öğretmen sayısı	Öğrenci sayısı
636	636	29017
711	743	31919
1083	1308	53482
1176	1244	54117
1202	1367	55030
1268	1621	52169
rtış		
963 — 69)		
önemi için	**% 99.4**	**% 154.9**	**% 93.6**

(Kaynak : a.g.e. s. 131)

Tablo 4 1963 - 1971 yılları arasında halk dersanelerindeki kurs sayısının % 29.2, öğretmen sayısının % 31.3 ve öğrenci sayısının ise % 36.2 oranında azaldığını gösteriyor. Buna karşılık 1963 - 1969 yılları arasında Kur'an kursu sayısı % 99.4 ,öğretmen sayısı % 154.9 ve öğrenci sayısı % 93.6 oranında bir artış göstermiştir. Görüldüğü gibi A.P. tek başına okuma yazma öğrenmenin hiçbir işe yaramadığı görüşünden hareketle yine kalplerimizi ve ruhlarımızı kurtarmak amacıyla Kur'an kurslarına büyük ağırlık tanımıştır. Burada Sezar'ın hakkını Sezar'a vermek ve halkımıza yaptığı vaatlere sadık kaldığı için A.P.'ne teşekkür borçlu olduğumuzu kabullenmek zorundayız. A.P., yeni ideologların ileri sürdükleri gibi, aşağılık madde ile ve doymak bilmez mide ile değil; insanın ruhuyla, kalbiyle ve ölümsüz yanıyla ilgileniyor. İmam Hatip Okullarıyla Kur'an kurslarını arttırarak herkesin geçmişin «gayri millî», «gayri ahlâkî» etkilerinden giderek sıyrılmasını ve günün birinde Nasrettin Hoca'nın eşeği gibi hiç yemeden ve hiç düşünmeden yaşamayı öğrenmesini amaçlıyordu.

BİZE GELEN YAYINLAR

GERÇEK SİNEMA

Aylık Sinema ve Fotoğraf Dergisi
Sayısı : 5 TL., Yıllık Abonesi ; 50 TL., Altıaylığı : 25 TL.
Yazışma ve Yönetim Yeri :
Muhtar Hüsnü Sok. 31/6
FATİH - İSTANBUL

★

YARINA DOĞRU

Aylık Siyaset, Kültür, Sanat Dergisi
Sayısı : 4 TL., Yıllık Abonesi 40 TL. **Yazışma ve Yönetim Adresi :** Narlıbahçe Sok. Kader Han No: 5/10 Cağaloğlu — **İSTANBUL**

★

YENİ A DERGİSİ

Aylık Kültür ve Sanat Dergisi,
Yıllık Abonesi ; 50 TL.
Yazışma Adresi : P.K. 1392
Sirkeci/İSTANBUL

★

Tekstil
Tekstil İşçileri Sendikası Yayın Organıdır
Para ile Satılmaz
İsteme Adresi : Babıali Cad. No: 19/7-8 **İ S T A N B U L**

Yeni Yıla Girerken
KENDİ KENDİMİZE

(Baştarafı Sayfa 1'de)

men söyleyelim ki, bunun suçu, ne işgücünün kendisinde ve ne de emeğin yarattığı ürüne yabancılaşmasındadır. Bunun suçu, sisteme egemen olan sosyal sınıf ve tabakaların emek karşısındaki tutum ve davranışlarındadır. İşi angarya haline getiren bu sınıf ve tabakalardır. Onu teşvik edici unsurlarından yoksun bırakan onlar ve onların çıkarı uğruna dikilenlerdir.

Böyle olunca da, işgücünün verimliliği düşer. Toplum yaşamı, başka etkenlerin de katılmasiyle tehlikelere girer. Ama, bu tehlike bizim çocuklarımız için, gelecek kuşaklarımız için değil, onların gelecekleri ve onların gelecek kuşakları için söz konusudur. Biz, sosyal bilim ve sosyal ekonomi okutan öğretmenler, bu tür bunalımları ileriye dönük aşamanın kıvılcımları sayarız. Toplumun kendi kendini aşmasında belli şartların yoğunlaşması olarak yorumlarız. Ne var ki, biz bu bunalımları teşvik etmeyiz. Tam tersine, o bunalımların yoğunlaşmaması için mücadeleye gireriz. Uzun vadede bundan zarar görecek sınıf ve tabakalar ise, kendilerinin mezarını kazan bu ağır bunalımların yoğunlaşmasından yarar umarlar. Gerçekten de kısa vâdede yararlanır bu miyop kişiler. Belki de bu tür bir çelişki diyalektik oluşumun doğal niteliğiyle ilişkilidir.

Bir yetkiliyle görüşüyorduk. İyi niyetli ve içtenlikle yurtseverdi: «Ülkemizde insanlarımız kendilerini eyreti sayıyorlar, dedik. Geniş halk yığınlarımızın gözü sınırlarımızın ötesinde. Yani güvenliklerini kendi yurtlarının geleceğinde değil de, kendi yurtlarının dışında görüyorlar. Beyin kadrolarımız, teknisyenlerimiz, meslek sahiplerimiz, işçilerimiz ve öğretmenlerimiz tümü ile böyle. Esnaf, ve iş adamlarımız ise, herhangi bir yarın endişesine kapılmadan ellerinden geldiğince, vurabildikleri kadar vurmaktalar, ellerine geçirdiklerine büyük bir hırsla sarılıp, bu vurgunlar sonucu içine düşülecek zebunluğun getireceği felâketli sonu düşünmeden rahat ve huzur içinde günlerini gün etmekteler. Sanki bu yurda vurgun için gelmişler ve yarın da alıp başlarını bir başka ülkeye göçeceklermiş gibi bir sorumsuz havanın içindeler...»

Bu şartlar içinde öğretmene karşı girişilen anlamsız savaş ne kadar boşunadır.. Kurtuluş Savaşının intikamı ondan alınmakta. Atatürkçü anlayışın intikamı onlardan çıkarılmakta. Milliyetçiliği kozmopolitizm anlayışında kabul edip yorumlayan hafiye rolünü pek benimseyen neo-faşist emperyalist tutsakların saldırıları onlara karşı.

Kıyım, sürgün, işkence ve sosyal baskılar günlük gazetelerde baş köşelerde manşet haber olarak verilmekte. Biz alıştık hepsine. Günlük yaşantımızın alın yazısı gibi geliyor hepimize. Mesleğe yeni girenler bütünü ile bunları göze alarak katılıyorlar saflarımıza.

Ama, bütün bunların yanında çözümü zor bir sorunumuz var ki, işte bizi en çok düşündüren de bu sorundur.

Öğretmen görev yapmanın teşvik edici bütün unsurlarından yoksun bırakılmıştır. Son dönemin tethiş hareketi kendisini tam bir karanlığa itmiştir. Her türlü işkence ile karşı karşıyadır. Çoluk-çocuğunun güvenliğini sağlayamamanın ezikliği içindedir. Kitap yasaklanması ve düşünce özgürlüğüne karşı girişilen mücadele, entellektüel niteliklerinin geliştirilmesine bile imkân vermemektedir. Tutucu sosyal baskılar kendisini görev yapmaz hale getirmiştir. Geçim sıkıntısının altında ezilmekte, kendisinden daha da yoksul durumda bulunan halk yığınlarının yanında, bu derdini yeterince mücadele sorunu haline gltirememektedir. İleriye dönük ümit ve özlemler ise, gün geçtikçe heyecanını kaybediyor.

Böylece, görevini yapabilmek için gerekli her türlü teşvik edici unsurlardan yoksun bırakılmış öğretmen kitlesinin, geleceği güven dolu, ümit dolu heyecanlı genç kuşaklar yetiştirmesi çok zorlaşmıştır. Bu konuya yurtsever sorumluların dikkatlerini çekiyoruz. Öğretmeni bu duruma getiren miyop çevreler uyanmalıdır artık. Güvenlik ve umudun bulunmadığı hiçbir konu savunulamaz. Düşmanların yapabileceği kötülükleri kendi insanlarımızdan görmek bize çok acı geliyor. Bu küçük insanlar, bu sokak politikacıları daha fazla üzerimize varmamalıdırlar. Öğretmeni kendi yurduna, kendi mesleğine, kendi yurdunun çocuklarına karşı daha fazla yabancılaştırmaktan, onu her türlü teşvik unsurlarından yoksun bırakmaktan vazgeçmelidirler. Öğretmenin yaratıcı işgücü angaryaya dönüşmelidir.

Sayın üyelerimiz, sayın dostlarımız, sayın yurtseverler, bugün içimizden sizlerle dertleşmek geldi. Böylesine bir dertleşme ihtiyacından dolayı, bizim geleceğe dönük, kan, ter ve her çeşit acılarla yoğrulmuş topraklarımız üzerinde çocuklarımız için umutlu, güven dolu neşeli günler uğruna yürüttüğümüz mücadeleden yorgun düştüğümüz kuşkusuna yapılmayın. İhtiyaç duyduk böyle bir konuşmaya. İşte o kadar...

Genel Başkanımız Hakkında Soruşturma

(Baştarafı Sayfa 1'de)

Genel Başkanımız Bozkurt ifadesinde :

Bu mektubu Sayın Cumhurbaşkanının çağrısına uya- yazdığını, bu çağrıya uymayı bir yurt görevi saydı-ı, mektupta ortaya konulan düşüncelerin kendi kişisel üşleri olduğunu, konunun partilerüstü bir yurt sorunu uğunu, herhangi bir partiyi hedef almadığını, mektubu arken bunun bir soruşturma konusu olabileceğini ha-na dahi getiremediğini ve düşünmediğini, soruşturma ıusunun bir bildiri olmayıp, Cumhurbaşkanının çağı-na cevap teşkil eden bir mektuptan ibaret bulunduğu- ve mektubun yasalara aykırı herhangi bir yönü ol-dığını söylemiştir.

Soruşturma sürmekte olup sonucu hakkında Genel kanımıza bugüne kadar bir bilgi verilmemiştir.

SORUŞTURMA ÜZÜNTÜ VE TEPKİ YARATTI

Cumhurbaşkanının çağırısına cevap veren Genel kanımız hakkında savcılıkça soruşturma açılması, çe- çevrelerce üzüntü ve tepki ile karşılandı. Öğretmen lementerlerden Kars Milletvekili Davut Aksu, Genel kanımıza bu konuda aşağıdaki mektubu gönderdi :

«Hükûmetin kuruluşu ile ilgili, Sayın Cumhurbaşka-ınızın çağrılarına uyarak, bir dev kuruluş olan TÖB - R'in Genel Başkanı kişisel görüşlerini önermesi üze- hakkında soruşturma açılması üzüntü yaratmıştır.

Çeşitli kuruluşların ve kişilerin önerisine ses çıka-ıadığı halde, öğretmenlere hayat hakkı tanımayan ıiyetin devam etmekte olduğunu göstermiştir.

Her buhranlı dönemde, yol göstericilik yapan öğret-ı kuruluşlarının uyarılarına kulak asmayanların, uğ-ıkları yenilgiden hâlâ ders alınmamıştır.

Bir meslekdaşınız olarak, gerek sizin gerekse, TÖB - DER üyelerinin haklarını korumak ve savunmak üzere hazır olduğumu, emirlerinizi beklediğimi arzederim.»

Öğretmen parlementerlerden Erzincan Senatörü Niyazi Ünsal da Cumhurbaşkanına bir tel çekerek, Genel Başkanımızın mektubunun soruşturma konusu yapılması konusunda şöyle demiştir :

«Çağırınıza uyarak, hükümetin kuruluşu konusunda görüşlerini bildiren bazı kuruluş ve vatandaşlara soruşturma açıldığını öğrenmiş bulunuyoruz.

Kuruluş ve vatandaşlar, görüşlerini sizin çağırınız üzerine bildirdiğine göre bu davranış, sizi vatandaşları suç işlemeye teşvik eden ya da işine gelmeyen görüş sahiplerine soruşturma açtıran duruma düşürecektir.

Yüce makamın samimi düşüncelerini zedeleyici mahiyette bulduğumuz bu girişimlere, müsaade etmeyeceğinize güveniyorum.

Konuyu bilginize ve takdirlerine arzederim.»

Genel Başkanmız hakkında soruşturma açılması birçok şubemiz ve üyemiz arasında da üzüntü yaratmıştır. Şube ve üyelerimiz, üzüntülerini Genel Merkezimize gönderdikleri yazılar ve tellerle dile getirmişlerdir. Bunlardan birini aynen aşağıya alıyoruz :

«Hükümetin kurulmasında düşülen bunalıma çözüm aramada Sayın Cumhurbaşkanının demokratik anlayışa uygun çağrısı ışığında Tüm Öğretmenler Birleşme ve Dayanışma Derneği adına Cumhurbaşkanına sunduğunuz mektubu kıvançla benimsedik. Bir yerde bizim de görüşlerimizi yansıtması yönüyle şahsınızı kutlarız.

Mektubunuzdan tedirgin olanların bulunacağını peşinen kabullenme gereğini de yadsımamak gerekir. Bu uğurda düştüğünüz olumsuz durum için geçmiş olsun demekten öte birşey yapamamanın acısı içinde olduğumuzu bilmenizi isteriz.»

TÖB — DER

Sahibi : Ali Bozkurt
Yazı İşleri Md. : Musa Uysal
Adres : G. Mustafa Kemal Bulvarı 14/1 - 12 ANKARA
Tel : 25 14 52 - 17 49 27
Abone : Yıllık 20 TL. 6 Aylık 10 TL.
Dış Ülkeler : Yıllık 50 TL.
Fiyatı : 1 TL.

ŞARK MATBAASI ANKARA — 1973

Sayın : .....

.....

.....